

ATS - full member

▶ НОВО ИЗДАЊЕ ДОКУМЕНТА ILAC-P15:05/2020

ATS_Serbia

linkedin.com/company/ats-serbia

Поверење у компетентност ▶

У ОВОМ БРОЈУ

АТС поздравља
новоакредитована тела за
оцењивање усаглашености

Светски дан акредитације 2020
- Акредитација унапређује
безбедност хране

Усвајање нових и измена
постојећих докумената АТС-а

Представљамо:
Извештај ЕА и ЕА МЛА
за 2019. годину

Одржана 45.седница Генералне
скупштине ЕА електронским
путем

Ново издање документа
ILAC-P15:05/2020

Партнерство ILAC-а и IAF-а:
успостављање јединствене
међународне организације за
акредитацију

Представљамо: извештај ILAC
MRA ЗА 2019. годину

Метрологија: пуноправно
чанство Републике Србије
у Конвенцији о контроли
и жигосању предмета од
драгоцених метала

Стандардизација: слободно
преузимање још 7 стандарда
за респираторну опрему и
вентилаторе

Објављено Упутство произвођачима
медицинских средстава и заштитне
опреме за пласман у ЕУ

Технис - законодавне новине

Поштовани читаоци,

Пред вама је друго издање Билтена АТЦ-а за 2020. годину. Прошли број билтена настао је у необичним околностима – пандемији корона вируса, која је паралисала читаву планету – па је, сходно томе, то издање било посвећено њеном глобалном утицају. Тада смо пожелели да у наредном издању билтена пишемо о неким ведријим темама па смо се, упркос тренутној ситуацији, која се незнатно изменила од тада, потрудили да овога пута акценат буде на оним дешавањима која су успела да се реализују упркос овој пошати. С обзиром да се читав свет бори за што нормалније функционисање и АТЦ користи све своје капацитете како би се за то изборио.

АТЦ и даље редовно прати активности, мере и препоруке Владе Републике Србије и осталих надлежних органа како би темељно и на најбољи могући начин планирао своје активности. Приоритет су заштита запослених, клијената и оцењивача, као и предузимање свих неопходних мера да би се овај, свакако најважнији циљ, остварио. Поштовањем тих мера се смањује ризик и одржава потребан ниво безбедности и здравствене заштите, чиме се чува здравље свих који учествују у поступку акредитације и успешно одолева глобалној епидемији корона вируса. Ова здравствена катаклизма је читав свет подсетила да само уједињени можемо да извојемо победу утемељену на личној и појединачној одговорности којом штитимо једни друге. Бригом о својим запосленима АТЦ, дакле, показује свест о важности и колектива, али и појединаца као чланова тима. С обзиром да је ово борба свих нас у којој превагу односе солидарност, емпатија и заједништво, тимски дух је од непроцењиве важности. А квалитет тима зависи, пре свега, од оних који том тиму припадају. Једном речју, највредније што АТЦ има су његови запослени, оцењивачи и технички експерти. Упркос погоршаној епидемиолошкој ситуацији у јулу месецу, запослени АТЦ-а су интензивно радили и успешно су планирана и реализована оцењивања на локацији као и коришћене друге технике оцењивања.

Ипак, посао не сме да трпи, чак ни када наступе непредвиђене околности, попут пандемије. Како је АТЦ у потпуности свестан ове чињенице, треба истаћи да је, уз све мере заштите, спроведене на највишем нивоу и у складу са препорукама надлежних органа и еминентних медицинских стручњака, дана 9. јуна обележио Светски дан акредитације у Клубу посланика. Наслов скупа је гласио: Акредитација – унапређује безбедност хране. Овај Дан био је посвећен свим акредитованим телима за оцењивање усаглашености без чијег преданог, компетентног и одговорног рада не би било

могуће стати на пут овој пошати која је задесила целу планету. Нешто више речи о овој теми биће у даљем тексту.

Протекли период обележила је једна лепа вест коју са поносом желим да истакнем, а то је да је АТЦ успешно извршио прелазак на ново издање стандарда ISO/IEC 17011:2017. Одлуку о овоме донео је Савет за мултилатералне споразуме (ЕА МАС Комитет) чиме је АТЦ потврдио претходно потписани ЕА МЛА споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације који потписују акредитациона тела чланице ЕА. Овим споразумом се признају еквивалентност и поузданост извештаја и сертификата издатих од стране тела за оцењивање усаглашености широм Европе (региона ЕА). То доказује да је АТЦ равноправан са свим осталим чланицама ЕА по својој компетентности, капацитетима и способностима, што нас све чини поносним и даје додатну мотивацију да тако остане и убудуће.

Да АТЦ пожртвовано ради упркос свим ризицима и изазовима са којима се сусреће не говори само ова Одлука већ и рад на усвајању нових и измени постојећих докумената АТЦ-а као што су измењена Правила АТЦ-ПА05, Правила прекограничне акредитације која су усвојена; измењено Упутство АТЦ-УП28, Акредитација флексибилног обима које је такође усвојено и израђено је Упутство АТЦ-УП41, Вредновање шема за оцењивање усаглашености. Такође је усвојена и Смерница за примену стандарда, ISO/IEC 17020, АТЦ-УО42 поводом објављивања новог издања документа ILAC P15: 05/2020.

Што се тиче активности на међународном нивоу, организације IAF и ILAC су у претходном периоду донеле одлуке о продужењу транзиционих периода за прелазак на одређене стандарде о чему ће такође бити речи у овом издању билтена, а што је битна информација пре свега за лабораторије и сертификациона тела.

Желео бих да се захвалим свим својим сарадницима, колегама из АТЦ-а и нашим ТОО, оцењивачима, експертима, пословним партнерима, на уложеном труду, раду и прибраности да се у овим стресним временима боримо да наша установа функционише на најбољи могући начин.

У своје лично име и у име АТЦ-а вам од срца желим добро здравље.

С поштовањем,
проф. др Ацо Јанићијевић,
в.д. директора АТЦ-а

АТС поздравља нове чланове породице акредитованих тела за оцењивање усаглашености

НОВЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ У АПРИЛУ, МАЈУ, ЈУНУ, ЈУЛУ И АВГУСТУ 2020. ГОДИНЕ:

Током претходних месеци, Акредитационо тело Србије (АТС) је донело одлуке о додели акредитације, односно низ одлука о одржавању акредитације, обнављању акредитације, проширењу обима акредитације, смањењу обима акредитације, суспензији акредитације, повлачењу акредитације, итд.

АКРЕДИТАЦИЈА ЈЕ ДОДЕЉЕНА СЛЕДЕЋИМ ТОУ:

Лабораторије за испитивање:

- 1. АСТЕЛ ПРОЈЕКТ ДОО, АСТЕЛ ЛАБОРАТОРИЈА – Лабораторија за испитивање и мерење нејонизујућег зрачења и буке у животној средини,** Београд, Краљице Наталије 38/46, акредитациони број: 01-494;
- 2. OVERS DOO NIŠ, Лабораторија за испитивање притиском OVERS,** Ниш - Медијана, Страхињића Бана 2, ПЦ Амбасадор локал 15, акредитациони број: 01-495;
- 3. Универзитет у Београду - Пољопривредни факултет, Институт за фитомедицину, Катедра за пестициде и хербологију, Хемијска лабораторија за пестициде,** Београд- Земун, Немањина б, акредитациони број: 01-496.

Лабораторија за еталонирање:

- 1. ИНСТРУМЕНТИ МБ ДОО Београд, Лабораторија за еталонирање,** Београд-Нови Београд, Нехруова 51 А, спрат 1, стан 86, акредитациони број: 02-075.

Контролна тела:

- 1. FCA Србија д.о.о. Крагујевац, Индустијска безбедност, Служба за контролу противпожарне опреме,** Крагујевац, Косовска 4, акредитациони број: 06-336;
- 2. INZA ДОО Београд, Београд, Булевар Војводе Мишића 43,** акредитациони број: 06-337;

- 3. IMPOL SEVAL VALJAONICA ALUMINIJUMA a.d. SEVOJNO,** Севојно, Првомајска бб, акредитациони број: 06-338;
- 4. N&M Projekt д.о.о.** Кула, Кула, Дванаесте војвођанске бригаде 37, акредитациони број: 06-339;
- 5. МИНАЛ ДОО Београд,** Београд, Кедрова 8, акредитациони број: 06-340;
- 6. ЕЛПИНГ ДОО Београд,** Београд-Пиносава, Нова 3 38 а, акредитациони број: 06-341;
- 7. Добровољно ватрогасно друштво Нови Кнежевац, Контролно тело ДВД Нови Кнежевац,** Нови Кнежевац, Карађорђева 45, акредитациони број: 06-342;
- 8. ВАТРОГАС-КОМЕРЦ ДОО Лозница,** Лозница, Марка Радуловића 156 акредитациони број: 06-343;
- 9. ВАТРОПО 2017 ДОО Кањижа,** Кањижа, Шандора Петефија 19 акредитациони број: 06-344;
- 10. ТЕСЛА СИСТЕМИ ДОО Београд,** Нови Београд, др Ивана Рибара 181А акредитациони број: 06-345;
- 11. Roaming Networks Security d.o.o.,** Београд, Јужни Булевар 10 акредитациони број: 06-346;
- 12. ENERGOEL DOO BEOGRAD,** Београд, Господара Вучића 103 б акредитациони број: 06-347;
- 13. ДОО ПРОГРЕС Крушевац,** Крушевац, Видовданска 60 акредитациони број: 06-348;

- 14. VIS COMPANY DOO Београд,** Београд-Земун, Угриновачки пут 43, део 16 акредитациони број: 06-349;
- 15. TAS SECURITY DOO BEOGRAD,** Београд, Теразије 27/1 акредитациони број: 06-350;
- 16. ИНСЛАБ ДОО Београд,** Нови Београд, Антифашистичке борбе 21з акредитациони број: 06-351;
- 17. Ватрогасни савез Града Суботице,** Суботица, Максима Горког 55 акредитациони број: 06-352;
- 18. SOL ENGINEERING ДОО Београд,** Београд – Земун, Тршћанска 17 акредитациони број: 06-353.

ПОВУЧЕНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Контролно тело:

- 1. CITI DOO BEOGRAD, Београд,** Миодрага Ибровца 2г акредитациони број: 06-138, на сопствени захтев
- 2. Удружење “УНИВЕРЗАЛА”,** Лабораторија за координатну метрологију, Бранка Радичевића 23, 26300 Вршац, акредитациони број: 02-070, на сопствени захтев
- 3. ТЕХНОГРАД ИНЖЕЊЕРИНГ ДОО,** Краљево, Кованлучка бр.1, 36000 Краљево, акредитациони број: 01-455, на сопствени захтев

ОДЛУКА О ПРЕЛАСКУ НА НОВО ИЗДАЊЕ СТАНДАРДА ISO/IEC 17011:2017

Дана 26. маја 2020. године, Савет за мултилатералне споразуме (ЕА МАС комитет) је донео одлуку којом је комитет потврдио успешан прелазак АТС-а са стандарда ISO/IEC 17011:2004 на ново издање стандарда ISO/IEC 17011:2017. Одлука је донета онлајн гласањем на основу документационог оцењивања Извештаја о самооцењивању АТС-а, од стране вође тима.

Регистар чланица ЕА и потписника ЕА МЛА споразума можете погледати на овом линку: <https://european-accreditation.org/ea-members/directory-of-ea-members-and-mla-signatories/> Тиме је АТС потврдио претходно потписани ЕА МЛА споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације који потписују акредитациона тела чланице ЕА којим се признају еквивалентност и поузданост извештаја и сертификата, издатих од стране тела за оцењивање усаглашености широм Европе (региона ЕА). Према плану ЕА МАС комитета, следи редовно колегијално оцењивање АТС-а на локацији од стране ЕА које ће бити одржано крајем 2021. године.

Accreditation Body of Serbia – ATS

Mr. Acc. JANIĆEVIĆ

Vajkoviceva 3
11000 Beograd 6
p. fab 92
SERBIA

Our Ref.: EA2020/43/SEC/RDI

Paris, 29th May 2020

Subject: ATS Peer Evaluation Report on Transition to ISO/IEC 17011:2017

Dear Mr. Janićević,

The EA Multilateral Agreement Council (EA MAC) considered the outcome of the document review (option B) of ATS self-evaluation report and made the decision by an online ballot open between 11 and 25 May 2020 and based on a proposal by the EA MAC Management Group. The decision is transcribed below.

Based on the document review report, the EA MAC confirms that ATS successfully made the transition from ISO/IEC 17011:2004 to ISO/IEC 17011:2017.

This decision is valid from 29th May 2020.

We would like to congratulate you for this achievement.

Kind regards,

Paulo Tavares
EA MAC Chair

EA Secretariat, 75 Avenue Fominville
75544 Paris Cedex 11, France
Phone: 33 (0)1 40 21 24 62 - Fax: 33 (0)1 40 21 24 00
E-mail: secretariat@european-accreditation.org
Website: www.european-accreditation.org

EA is an association registered in the Netherlands which declared the activities of its secretariat in Paris with the Prefecture of Police on 05/01/2010. 00001 17020000000000 - www.ea.europa.eu

Светски дан акредитације обележава се 9. јуна 2020. године као глобална иницијатива коју су заједнички успоставили Међународни форум за акредитацију (IAF) и Међународна организација за акредитацију лабораторија (ILAC), ради промоције вредности акредитације. Овогодишња тема фокусира се на то како акредитација подржава безбедност хране, јачајући поверење потрошача, добављача, купаца и осталих субјеката у ланцу хране.

Овогодишња тема Светског дана акредитације „Акредитација унапређује безбедност хране“, изабрана је са циљем да покаже како само у једној области, безбедности хране, акредитација доприноси циљевима одрживог развоја, посебно циљу доброг здравља (SDG 3). Светски дан акредитације 2020. године долази само два дана након обележавања двогодишњице Светског дана безбедности хране (установљен

у децембру 2018. године одлуком Генералне скупштине Уједињених нација) који има за циљ да укаже на потребу за безбедном храном. Кроз акредитациона тела и последично акредитована сертификациона тела, контролна тела и лабораторије, која чине заједницу за оцењивање усаглашености, континуирано настоји да помогне у испоруци безбедније хране.

Заједничка изјава (Joint Statement: #WAD2020) коју су објавили председавајући IAF-а и ILAC-а уводи значај акредитације у области безбедности хране, наглашавајући како акредитација обезбеђује компетентне и непристрасне услуге контролисања, сертификације и испитивања у свим деловима локалних, националних и међународних ланаца хране. При томе акредитација подржава циљеве одрживог развоја Уједињених нација, посебно добро здравље.

Представљамо вам Заједничку изјаву преседавајућих ILAC-а и IAF-а на српском језику:

Заједничка изјава

Xiao Jianhua, председавајући IAF-а и
Etty Feller, председавајући ILAC-а

Светски дан акредитације 2020.
(#WAD2020)

Акредитација:
Унапређује безбедност хране

Светски дан акредитације 2020. наглашава улогу акредитације у унапређењу безбедности хране.

Циљ акредитације је кристално јасан: да осигура предузећима, крајњим корисницима и регулаторима да тело за оцењивање усаглашености (TOU), као што је сертификациона или контролна или лабораторија за испитивање или еталонска или медијациона лабораторија, поседује захваћену технику компетентност и да послује непристрасно. То компетентност оцењују акредитациона тела у складу са међународним стандардима и захтевима.

Када је реч о примени акредитације у области хране, акредитација помаже унапређењу безбедности хране.

Наставајући се на Светски дан акредитације 2019. године који је истакао улогу акредитације у додавању вредности ланцима снабдевања, Светски дан акредитације 2020. године истиче улогу акредитације у унапређењу безбедности хране.

Акредитација то постиже кроз читав ланац снабдевања храном од ниве до трпезе кроз процес производње, прераде и паковања хране, складиштења и преноса, малопродаје и угоститељства, чиме помаже у стварању више нивоа безбедности у ланцу снабдевања.

Акредитациона тела оцењују TOU са различитим кључним функцијама, оцењујући их у складу са стандардима које је међународна заједница развила преко Међународне организације за стандардизацију (ISO) и Међународне електротехничке комисије (IEC). Ови стандарди покривају функције као што су контролисање, сертификација и испитивање. Акредитацијом односно независном оценом контролних тела, сертификационих тела и лабораторија у складу са овим стандардима је показано да су она у стању да пруже компетентне и непристрасне услуге контролисања, сертификације и испитивања у свим деловима пољских, домаћих и међународних ланаца хране.

У априлу 2019. године у заједничкој изјави коју су издале Организација за храну и пољопривреду (FAO), Светска здравствена организација (CSO) и Светска трговинска организација (WTO), наглашено је колики је укупан број људи који су преминули од болести које се преносе храном. Циљ акредитације је да помогне у смањењу стопе смртности побољшањем перформанси организација у ланцу снабдевања храном.

Да би се постигао овај циљ користе се акредитације од коришћења акредитованог сертификата у Аустралији преко PrimeSafe шема за снабдевање месом и морском храном, преко Европске уније акредитације лабораторија за подршку безбедности хране у Европи, до акредитованог контролисања како би се помогло комерцијалним угоститељским објектима да испоручују безбеднију храну у Француској.

Светски дан акредитације 2020. године заједно са овогодишњом темом „Акредитација унапређује безбедност хране“, која је изабрана са циљем да покаже како само у једној области, безбедности хране, акредитација доприноси циљевима одрживог развоја, посебно циљу доброг здравља (SDG 3). Светски дан акредитације 2020. године долази само два дана након обележавања двогодишњице Светског дана безбедности хране* (установљен у децембру 2018. године одлуком Генералне скупштине Уједињених нација) који има за циљ да укаже на потребу за безбедном храном. Кроз акредитациона тела и последично акредитована сертификациона тела, контролна тела и лабораторије, која чине заједницу за оцењивање усаглашености, континуирано настоји да помогне у испоруци безбедније хране.

Светски дан акредитације 2020. омогућава Међународном форуму за акредитацију (www.iaf.nu), Међународној организацији за акредитацију лабораторија (www.ilac.org) и њиховим члановима да истакну како акредитација унапређује безбедност хране. IAF и ILAC пружају низ информација како би објаснили улогу акредитације у унапређењу безбедности хране, укључујући даље илустрације њене употребе <https://publicsectorassurance.org/topic-areas/food-safety-agriculture/>.

За више детаља обратите се локалном акредитационом телу.
http://www.iaf.nu/articles/IAF_MEMBERS_SIGNATORIES# and <https://ilac.org/iaac-membership/>

Више студија случајева, истраживања и материјала за подршку доступно је на вебсајту <https://publicsectorassurance.org/topic-areas/health-safety/>

*https://www.who.int/docs/default-source/resources/joint-statement.pdf?sfvrsn=61b890c4_16
* <https://www.who.int/news-room/initiatives/world-food-safety-day-2020>

Као и претходних година, IAF и ILAC су издали брошуру и постер у којима истичу позитивне примере улоге акредитације у области безбедности хране широм света.

ATC је превео брошуру на српски језик у част прославе Светског дана акредитације и можете је преузети на овом линку: https://www.ats.rs/uploads/files/vesti/2020/WAD2020/WAD2020%20brochure%20web%20version_srpski.pdf

Кратак промотивни филм "World Accreditation day 2020. Accreditation: Improving food safety" направљен поводом обележавања Светског дана акредитације 2020. године са титлом на српском језику можете погледати овде:

<https://www.youtube.com/channel/UCUMKbQYOBUNerGMHLMtU7ew>

Извор: https://www.iaf.nu/articles/World_Accreditation_Day_2020/642

АТС обележио Светски дан акредитације (9. јун) и Дан акредитације у Републици Србији (28. јун)

Запослени АТС-а

АТС организовало је 9. јуна у Клубу посланика у Београду, прославу поводом обележавања Светског дана акредитације који се широм планете прославља већ дужи низ година на тај дан. Пажња је била посвећена и Дану акредитације у Републици Србији који се обележава 28. јуна, по дану када је пре тачно 20 година АТС издао први сертификат о акредитацији.

Тема овогодишњег Светског дана акредитације који су заједнички установили ILAC (Међународна организација за акредитацију лабораторија) и IAF (Међународни форум за акредитацију) ради промоције вредности акредитације је: Акредитација – унапређује безбедност хране. Ова тема фокусира се на то како акредитација подржава безбедност хране, јачајући поверење потрошача, до-

Александар Старчевић,
в.д. помоћника министра привреде

Зоран Ђорђевић, министар за рад,
запошљавање, борачка и социјална питања

проф. др Ацо Јаничијевић,
в.д. директора АТС-а

бављача, купаца и осталих субјеката у ланцу хране. Овог пута се истиче значај акредитације у области безбедности хране, наглашавајући како акредитација обезбеђује компетентне и непристрасне услуге контролисања, сертификације и испитивања у свим деловима локалних, националних и међународних ланаца хране, узимајући у обзир и то да акредитација подржава циљеве одрживог развоја Уједињених нација, а међу њима посебно - добро здравље. Управо у овим изазовним временима проузрокованим пандемијом корона вируса, COVID-19, пред целокупним системом инфраструктуре квалитета коју чини и акредитација, здравствени систем као и акредитоване лабораторије су спремно одговориле задатку пред којим су се нашле, дајући неоспорно велики допринос у успешном спровођењу мера које је прописала Влада наше земље. С обзиром на поменуте околности а и у жељи да се и ове године ода почаст овом дану, поштујући све прописане санитарне мере, прослављен је Светски дан акредитације и Дан акредитације у нашој земљи. Као и ранијих година, овај дан је био посвећен свим акредитованим телима за оцењивање усаглашености, оцењивачима и експертима, запосленима АТС-а и осталим чиниоцима света акредитације без чијег преданог, компетентног и одговорног рада не би било могуће стати на пут овој пошлости која је задесила целу планету. Свечаности у Клубу посланика присуствовали су представници државних институција и универзитета, чланови органа и тела АТС-а и чланови техничких комитета АТС-а.

Александар Старчевић, в.д. помоћника министра привреде, обратио се присутнима испред Сектора за квалитет и безбедност производа Министарства привреде и у његово име поздравио све присутне. Овом приликом говорио је о улози Министарства привреде, као координатора за техничке прописе и органа надлежног за креирање стратегије и спровођење политике развоја стандардизације, акредитације и метрологије. Притом је истакао постојање вишеструке користи од акредитације коју имају не само потрошачи и добављачи већ и целокупна привреда. Присутнима се обратио и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић који је поздравио овај скуп у име Владе Републике Србије и нагласио важност сарадње АТС-а како са овим тако и са осталим министарствима у раду на доношењу стандарда као и закона у различитим областима у којима и акредитација има своју улогу. Ово је начин, како је истакао, да се подизањем стандарда на највиши ниво, унапреди и живот уопште. Нешто више о активностима АТС-а у протеклом периоду, кључним тачкама у развоју система акредитације у протекле 22 године постојања и рада АТС-а, шемама акредитације, међународној сарадњи као и о плановима АТС-а за наредни период, говорио је в.д. директора Акредитационог тела Србије, проф. др Ацо Јаничијевић. Овом приликом је истакао пораст броја акредитованих тела који је достигао цифру 707 а са њиховим порастом, растао је и број водећих и техничких оцењивача као и техничких експерата. Са поносом је истакао и то да

је Савет за мултилатералне споразуме (ЕА МАС комитет), 26. маја 2020. године донео одлуку о преласку АТЦ-а са стандарда ISO/IEC 17011:2004 на ново издање стандарда ISO/IEC 17011:2017. Одлука је донета онлајн гласањем на основу документационог оцењивања Извештаја о само-оцењивању АТЦ-а, од стране вође тима. Тиме је АТЦ потврдио претходно потписани ЕА МЛА споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације који потписују акредитациона тела чланице ЕА којим се признају еквивалентност и поузданост извештаја и сертификата, издатих од стране тела за оцењивање усаглашености широм Европе (региона ЕА). Та тела су акредитована од стране акредитационог тела потписника споразума. Такође је најављено да ће се крајем 2021. године реализовати колегијално оцењивање од стране Европске организације за акредитацију (ЕА).

А како је тема овогодишњег Светског дана акредитације посвећена безбедности хране, проф. др Ацо Јанићијевић нагласио је да АТЦ акредитује лабораторије за испитивање према SRPS ISO/IEC 17025 за велики број метода хемијских, сензорних и микробиолошких испитивања. Области акредитације обухватају испитивање производа за људску употребу, укључујући храну животињског порекла, испитивање воде за пиће и акредитација у области сертификације система менаџмента безбедношћу хране према SRPS ISO 22000. Шеме сертификације производа по којима АТЦ акредитује су Закон о органској производњи („Службени гласник РС“ бр.30/10) и Закон о ознакама географског порекла („Службени гласник РС“ бр. 18/10). Посебна пажња указана је првим акредитованим телима која су пре тачно 20 година добила први сертификат о акредитацији који је издао АТЦ. То су Квалитет ад Ниш и North Control доо Суботица. Њиховим представницима, Владимиру Вукашиновићу, директору Квалитета ад Ниш и др Слободану Гајину, председнику и генералном директору North Control д.о.о. Суботица, проф. др Ацо Јанићијевић уручио је захвалнице поводом обележавања 20 година од додељивања прве акредитације - 28. јуна 2000. године, 22 године од оснивања АТЦ-а и Светског дана акредитације – 9. јуна.

Акредитационо тело Србије већ дуго низ година спроводи политику промоције потписаних споразума са међународним организацијама: Европском организацијом за акредитацију (ЕА), Међународном организацијом за акредитацију лабораторија (ILAC) и Међународним форумом за акредитацију (IAF). Представници ових организација су упутили честитке АТЦ-у поводом обележавања Светског дана акредитације и 20 година од додељивања прве акредитације. Гостима су путем видео линка приказане поруке госпође Ети Фелер, директорке тела за акредитацију лабораторија Израела и председавајуће ILAC-а, господина Ксиа Јинхуа, директора акредитационог тела Кине и председавајућег Међународног форума за акредитацију и господина Игнасија Пине, председавајућег Европске организације за акредитацију.

Приказан је и кратак промотивни филм: „World Accreditation day 2020. Accreditation: Improving food safety“ направљен поводом обележавања Светског дана акредитације 2020. са титлом на српском језику.

Узимајући у обзир да је слоган овогодишњег Светског дана акредитације: Акредитација - унапређује безбедност хране, гостима свечаног скупа обратио се директор Дирекције за националне референтне лабораторије, др Ненад Доловац који је говорио о искуствима у области безбедности хране и важности улоге коју акредитација има у томе.

Овом приликом додељене су и захвалнице запосленима АТЦ-а који су својом техничком и административном подршком допринели да за време трајања ванредног стања током пандемије корона вируса рад АТЦ-а неометано функционише.

Гости су имали прилику да у неколико наврата уживају у гитарској музици коју изводи трио Балканске жице чиме је овај дан учињен још лепшим и свечанијим. Овај јединствени трио чини породица Старчевић, отац Зоран и синови Никола и Жељко а чији је заштитни знак шесторучно свирање на једној гитари. У јединствену интерпретацију једних од најбољих балканских гитариста, коју чини

синтеза различитих балканских елемената: српских, циганских, македонских, румунских, молдавских, мађарских и других, са одушевљењем уверили су се сви присутни.

Мр Наталија Јовичић Зарић која је била и модератор овог свечаног догађаја, у име АТЦ-а пожелела је свима да остану ведрога духа и добродо здравља до наредног сусрета.

Акредитационо тело Србије је у претходном периоду усвојило неколико докумената, али и измене постојећих докумената и то:

- усвојена су измењена **Правила АТС-ПА05, Правила прекограничне акредитације**; Правила АТС-ПА05 су усаглашена са обавезујућим документом EA-2/13 M:2019, EA Cross Border Accreditation Policy and Procedure for Cross Border Cooperation between EA Members. EA документ садржи и одговоре на најчешћа питања у вези примене документа која се могу пронаћи на сајту АТС-а, <https://www.ats.rs/sr/najcesca-pitanja> (Остала питања);
- усвојено је измењено **Упутство АТС-УП28, Акредитација флексибилног обима**; документ је усаглашен са оба-

везујућим документом EA-2/15 M:2019, EA Requirements for the Accreditation of Flexible Scope;

- израђено је **Упутство АТС-УП41, Вредновање шема за оцењивање усаглашености**; Ово упутство се примењује за вредновање шема за оцењивање усаглашености са циљем утврђивања њихове погодности за намеравано коришћење и акредитацију. Упутство дефинише и Извештај о вредновању шеме за оцењивање усаглашености који формира власник шеме за оцењивање усаглашености, а пре успостављања контакта са АТС.

Сва документа се налазе на сајту АТС-а: <https://www.ats.rs/sr/dokumenta>.

Продужен транзициони период за ISO/IEC 17025:2017

Као резултат недавног ILAC-овог гласања, транзициони период за ново издање стандарда ISO/IEC 17025:2017, који је усвојен као део Резолуције Генералне скупштине ILAC-а 20.15 (из новембра 2016. године), продужен је са 30. новембра 2020. године на 1. јун 2021. године. Ово продужење је донето из разлога да би се осигурало да сва акредитациона тела и акредитоване лабораторије могу да предузму на време све неопходне активности како би извршиле прелазак на ново издање стандарда у околностима и под ограничењима која су наметнута као последица пандемије COVID-19.

Информације о транзицији ISO/ILAC ISO/IEC 17025:2017 доступне на <https://ilac.org/about-ilac/partnerships/international-partners/iso/> су ажуриране како би веродостојно приказивале поменуто продужење транзиционог периода.

Акредитационо тело Србије ће наставити са реализацијом преосталих транзиција кроз оцењивања која следе (како је и планирано), с том разликом што ће бити омогућено да се оцењивања, уважавајући околности које су последица глобалне пандемије, а узимајући у обзир детаљну анализу ризика, реализују са неопходном временском дистанцом у односу на првобитне планове. Према досадашњој динамици и информацијама које достављају акредитоване лабораторије за испитивање и лабораторије за еталонирање, планирано је да до 30.11.2020. године буду завршена сва оцењивања којима ће бити обухваћен и прелазак на ново издање стандарда.

Продужење свих транзиционих периода

Због тренутне ситуације изазване пандемијом COVID-19, Међународни форум за акредитацију (IAF) је продужио све транзиционе периоде за прелазак/мигрирање на нове верзије стандарда за 6 месеци, те су транзициони периоди сада следећи:

- за стандард ISO 45001:2018 – 30. септембар 2021. године,
- за стандард ISO 22000:2018 – 31. децембар 2021. године,
- за стандард ISO 50001:2018 – 31. јануар 2022. године,
- за стандард ISO 22301:2019 – 30. април 2023. године.

IAF и даље препоручује да се провере у сврху транзиције могу обавити користећи технике оцењивања са удаљености.

IAF је, такође, продужио рокове за примену обавезујућих докумената за 6 месеци, па је сада рок за примену IAF MD5:2019, IAF MD17:2019 и IAF MD22:2019 - 7. новембар 2020. године.

Позивамо сва сертификациона да прате одговоре на најчешћа питања које IAF редовно ажурира у вези са акредитацијом и сертификацијом током пандемије COVID-19 на адреси <https://iafaq.com>.

ИЗВЕШТАЈ ЕА И ИЗВЕШТАЈ ЕА МЛА ЗА 2019. ГОДИНУ

Европска организација за акредитацију (ЕА) је на свом веб-сајту, <https://european-accreditation.org/>, 14. априла 2020. године, објавила Извештај ЕА МЛА и 6. јула 2019. године Извештај ЕА за 2019. годину.

ЕА МЛА Извештај пружа информације о активностима ЕА МАС комитета који је одговоран за ефикасно и непристрасно управљање и надгледање колегијалног оцењивања и који доноси одлуке које се односе на остваривање статуса потписника мултилатералног (ЕА МЛА) или билатералног споразума (ЕА ВЛА) о еквивалентности система акредитације на нивоу ЕА односно Европске уније (ЕУ). Извештај даје преглед кључних активности реализованих у 2019. години као и донете одлуке које се тичу потписница. ЕА МЛА Извештај за 2019. годину можете преузети овде: <https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2020/04/EA-MLA-report-2019.pdf>.

ЕА је удружење националних акредитационих тела држава чланица Европске уније, Европске асоцијације за слободну трговину (ЕФТА-е), земаља кандидата и земаља обухваћене политиком суседства ЕУ. Њена мисија је да обезбеди поверење у акредитоване резултате оцењивања усаглашености кроз хармонизовано деловање активности у области акредитације као подршка европским и глобалним економијама.

Извештај ЕА који резимира све активности својих чланица, признатих заинтересованих страна, ЕА Секретаријата као и ЕА Комитета током 2019. године, дат је на следећем линку: <https://european-accreditation.org/ea-report-2019-has-just-been-released/>.

ЕА МЛА/ВЛА споразум потписују национална акредитациона тела (НАТ-ови), пуноправни односно придружени чланови ЕА који су успешно колегијално оцењени да би се признала еквивалентност система акредитације, а самим тим и поузданост и прихватање од стране европског тржишта резултата сертификације, верификације, контролисања и еталонирања и издатих исправе о усаглашености од стране акредитованих тела за оцењивање усаглашености.

ЕА МЛА споразум пружа европском тржишту кроз мрежу тела за оцењивање усаглашености, која су у оквиру свог обима акредитације издају подједнако поуздане исправе о усаглашености производа и услуга, смањење трошкова поновног оцењивања усаглашености и додатну вредност за привреду и потрошаче. Ово доприноси остваривању једне од четири основне слободе ЕУ-слободи кретања робе, којима се остварује ефикасно функционисање унутрашњег тржишта ЕУ уклањањем техничких баријера. ЕА и њени чланови улажу значајне напоре и ресурсе да одрже интегритет и снагу ЕА МЛА споразума путем ригорозног поступка колегијалног оцењивања. Сврха колегијалног оцењивања на локацијама тела за оцењивање усаглашености и националних акредитационих тела је да се потврди да ли су потписници ЕА МЛА споразума још увек усклађени са одредбама из Уредбе (ЕЗ) бр. 765/2008 и међународно договореним захтевима за акредитациона тела, како би се обезбедило да регулатор, заинтересоване стране и привредници могу да имају поверење у сертификате и извештаје које издају акредитована тела за оцењивање усаглашености у складу са ЕА МЛА споразумом.

Обим ЕА МЛА споразума

ЕА МЛА споразум обухвата следеће активности и стандарде:

Акредитација	Обим/Активност (Ниво 2)	Стандарди (Ниво 3)
Лабораторија	Испитивање и медицинско испитивање Еталонирање	EN ISO/IEC 17025 EN ISO 15189 EN ISO/IEC 17025
Сертификационих тела	Сертификација производа Сертификација особа Сертификација система менаџмента	EN ISO/IEC 17065 EN ISO/IEC 17024 EN ISO/IEC 17021-1
GNH валидационих и верификационих тела	Верификација и валидација	EN ISO 14065 EN ISO/IEC 17029*
Контролних тела	Контролисање	EN ISO/IEC 17020
Провајдера за испитивање оспособљености (РТ провајдера)	Испитивање оспособљености	EN ISO/IEC 17043
Произвођача референтних материјала	Референтни материјали	EN ISO 17034

Табела бр.1: Активности ЕА МЛА споразума

* ЕА МЛА споразум за стандард EN ISO/IEC 17029 још није примењен.

Током 2019. године, чланице ЕА су доделиле око 37.000 акредитација у оквиру обима за које су потписале ЕА МЛА споразум, што представља повећање од 4,5% у односу на 2018. годину.

Врста акредитације	2017	2018	2019
Еталонирање	3,142	3,094	3,194
Испитивање	18,804	18,530	19,146
Медицинска испитивања	3,616	3,896	3,936
Сертификација производа	1,845	1,896	2,012
Сертификација система менаџмента	1,365	1,367	1,461
Сертификација особа	573	644	713
GHG валидациона и верификациона тела	145	142	156
Контролисање	5,425	5,528	6,000
Провајдери за испитивање способности	193	179	200
Произвођачи референтних материјала (RMP)			38
УКУПНО			36,856

Табела бр.2: Број издатих сертификата о акредитацији под ЕА МЛА споразумом од 2017. године

* ЕА МЛА споразум за произвођаче референтних материјала успостављен је 2019. године

Пуноправне чланице ЕА

Од 36 пуноправних чланица ЕА, њих 34 су потписале ЕА МЛА споразум.

Број пуноправних земаља потписница за сваки обим Мултилатералног споразума ЕА остаје стабилан у односу на 2018. годину, с малим порастом броја потписница за „GHG валидацију и верификацију“ и „Провајдере за испитивање способности.“ Првих 8 НАТ-ова је такође потписало за обим произвођача референтних материјала за које је ЕА МЛА споразум успостављен у мају 2019. године.

Врста акредитације	2015	2016	2017	2018	2019
Еталонирање	32	33	33	33	33
Испитивање	33	34	34	34	34
Медицинска испитивања	31	31	31	31	32
Контролисање	32	32	33	34	34
Сертификација система менаџмента	29	30	30	32	32
Сертификација производа	31	31	31	31	31
Сертификација особа	27	28	28	28	28
GHG верификација и валидација	24	25	24	24	25
Провајдери за испитивање способности			15	16	18
Произвођачи референтних материјала (RMP)					8

Табела бр.3: Број пуноправних чланица ЕА које су потписнице ЕА МЛА споразума

*ЕА МЛА споразум за провајдере за испитивање способности успостављен је 2017. године.

** ЕА МЛА споразум за произвођаче референтних материјала успостављен је 2019. године.

Придружене чланице ЕА

Од 14 придружених чланица ЕА, њих 9 је потписало ЕА МЛА споразум. Национално акредитационо тело Египта, EGAC, последње је постало потписник ЕА МЛА споразума у мају 2019. године.

Број придружених чланица за сваки обим ЕА МЛА остаје стабилан у поређењу са 2018. годином, са благим порастом броја у области медицинских испитивања. Први придружени члан (EGAC) такође је потписао за обим „Провајдери за испитивање оспособљености.“

Врста акредитације	2015	2016	2017	2018	2019
Еталонирање	4	4	7	8	8
Испитивање	4	4	7	8	8
Медицинска испитивања	1	1	2	2	3
Контролисање	4	4	7	7	7
Сертификација система менаџмента	2	2	3	4	4
Сертификација производа	1	1	3	4	4
Сертификација особа	1	1	2	3	3
GHG верификација и валидација	0	0	0	0	0
Провајдери за испитивање оспособљености			0	0	1
Произвођачи референтних материјала (RMP)					0

Табела бр.4: Број пуноправних чланица ЕА које су потписнице ЕА МЛА споразума

*ЕА МЛА споразум за провајдере за испитивање оспособљености успостављен је 2017. године.

** ЕА МЛА споразум за произвођаче референтних материјала успостављен је 2019. године.

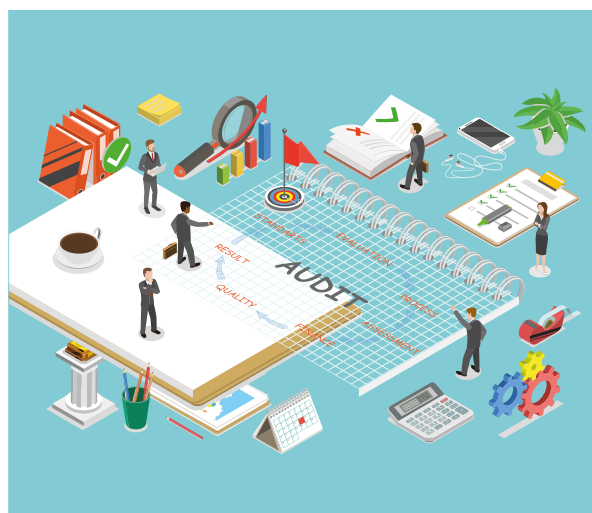
Рад Савета за мултилатералне споразуме ЕА (ЕА МАС комитета)

Савет за мултилатералне споразуме ЕА (ЕА МАС комитет) је одговоран за ефикасно и непристрасно управљање и праћење процеса колегијалног оцењивања. То је тело које доноси одлуку о прихватању националних акредитационих тела која закључују Мултилатерални споразум (МЛА) и Билатерални споразум (БЛА) о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА.

ЕА МАС комитет сачињавају по један представник сваке пуноправне, као и придружене чланице ЕА, један посматрач Савета ЕА и један посматрач Европске комисије. Од 2015. године, сви потписници имају право гласа у оквиру ЕА МАС комитета о колегијалним оцењивањима и статусу потписника ЕА МЛА споразума.

ЕА МАС комитетом је 2019. године председавао Paulo Tavares из IPAC-а (Португал), а потпредседница је била Karine Vincent из COFRAC-а (Француска).

ЕА МАС комитет је 2019. године одржао два састанка 8-9. маја у Рејкјавику, Исланд, и 2-3. октобра у Виљнусу, Литванија.

EA MAC Management Group (MG)

Менаџмент групу МАС комитета чини 12 чланова из различитих НАТ-ова које су изабрали чланови ЕА МАС комитета. Њен задатак је постизање ефикаснијег управљања и хармонизовање колегијалних оцењивања и пословања ЕА МАС комитета, укључујући састанке.

Менаџмент група ЕА МАС комитета је 2019. године одржала два састанка уживо дан пре састанака ЕА МАС комитета, тј. 7. маја у Рејкјавику на Исланду и 1. октобра у Вилњусу, Литванија. Уз то, Менаџмент група ЕА МАС комитета (MG) је имала 8 веб-састанака 2019. године.

Састанак ЕА МАС комитета у Вилњусу, Литванија

Секретаријат ЕА МАС комитета

Секретаријат ЕА МАС комитета је одговоран за свакодневно управљање колегијалним оцењивањима, укључујући колегијалне оцењиваче, и организовање састанака ЕА МАС комитета и његове Менаџмент групе.

Daniela Ionescu је задужена за управљање Секретаријатом ЕА МАС комитета.

Sandy Adonel је у Секретаријату задужен за обуку и праћење ЕА оцењивача у току примене документа EA-2/02: EA Procedure for the Evaluation of a National Accreditation Body.

Одлуке ЕА МАС комитета

Одлуке из маја 2019. године:

- национално акредитационо тело Мађарске, NAH, постало је потписник ЕА МЛА споразума за област испитивања оспособљености
- национално акредитационо тело Словеније, SA, постало је потписник ЕА МЛА споразума за област медицинских испитивања
- национално акредитационо тело Словачке, SNAS, постало је потписник ЕА МЛА споразума за област испитивања оспособљености
- национално акредитационо тело Турске, TURKAK, постало је потписник ЕА МЛА споразума за област GHG валидације и верификације

После националног акредитационог тела Холандије, RvA, и националног акредитационог тела Уједињеног Краљевства, UKAS, у октобру 2018. године, ЕА МАС комитет је у мају 2019. године потврдио да су национално акредитационо тело Италије, ACCREDIA, национално акредитационо тело Чешке Републике, CAI, национално акредитационо тело Шпаније, ENAC, национално акредитационо тело Ирске, INAB и национално акредитационо тело Турске, TURKAK усклађени са свим релевантним захтевима како би постали потписници ЕА МЛА споразума за област произвођача референтних материјала, за које је овај споразум успешно успостављен у мају 2019. године.

Национално акредитационо тело Египта, EGAC, постало је потписник Билатералног споразума о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА (ЕА ВЛА споразума) за област испитивања оспособљености, чиме је постало први придружени члан који се пријавио за овај обим.

Национално акредитационо тело Италије, ACCREDIA, национално акредитационо тело Белгије, BELAC, национално акредитационо тело Чешке Републике, CAI и национално акредитационо тело Шпаније, ENAC остали су потписници ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања које укључује медицинско испитивање, контролисања, испитивања оспособљености, сертификације особа, производа, система менаџмента и GHG валидације и верификације.

Национално акредитационо тело Ирске, INAB, је остало потписник ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања укључујући медицинска испитивања, контролисања, сертификације производа и сертификације система менаџмента.

Национално акредитационо тело Израела, ISRAC, остало је потписник ЕА ВЛА споразума за области еталонирања, испитивања укључујући медицинска испитивања и контролисања. Национално акредитационо тело Малте, NAB-MALTA, остало је потписник ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања и контролисања.

Национално акредитационо тело Мађарске, NAH је остало потписник ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања укључујући медицинска испитивања, контролисање, сертификације особа, сертификације система менаџмента и GHG валидације и верификације.

Национално акредитационо тело Словеније, SA је остало потписник ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања, контролисања, сертификације особа, сертификације производа, сертификације система менаџмента и GHG валидације и верификације.

Национално акредитационо тело Словачке, SNAS, је остало потписник ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања укључујући медицинска испитивања, контролисања, сертификације особа, сертификације производа, сертификације система менаџмента и GHG валидације и верификације.

Национално акредитационо тело Туниса, TUNAC, остало је потписник ЕА ВЛА споразума за области еталонирања, испитивања, контролисања и сертификације система менаџмента.

Одлуке из октобра 2019.године:

- национално акредитационо тело Немачке, DAKKS, постало је потписник ЕА МЛА споразума за области произвођача референтних материјала у складу са стандардом ISO/IEC 17034, чиме је постало осми пуноправни члан који је потписао овај нови обим ЕА МЛА споразума.
- национално акредитационо тело Грузије, GAC, постало је потписник ЕА ВЛА споразума за област медицинских испитивања у складу са стандардом ISO 15189.
- национално акредитационо тело Немачке, DAKKS, остало је потписник ЕА МЛА споразума за области еталонирања, испитивања укључујући медицинска испитивања, контролисања, испитивања оспособљености, сертификације особа, сертификације производа, сертификације система менаџмента и GHG валидације и верификације.
- национално акредитационо тело Алжира, ALGERAC, остало је потписник ЕА ВЛА споразума за области еталонирања, испитивања и контролисања.
- национално акредитационо тело Грузије, GAC, остало је потписник ЕА ВЛА споразума за области еталонирања, испитивања и контролисања, сертификацију особа и производа.
- национално акредитационо тело Молдавије, MOLDAC, остало је потписник ЕА ВЛА споразума за области еталонирања, испитивања, укључујући медицинска испитивања, контролисање, сертификацију производа и сертификацију система менаџмента.

Активности ЕА колегијалног оцењивања

	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број обављених оцењивања ¹	10	19	18	18	16
Укупан број извештаја о којима се одлучивало ²	10	9	21	14	17
Укупан број оцењивач дана	583	1,138	1,080	1,393	935
Ванредна оцењивања на локацији	0	1	2	0	3
Суспензија	0	0	0	0	0

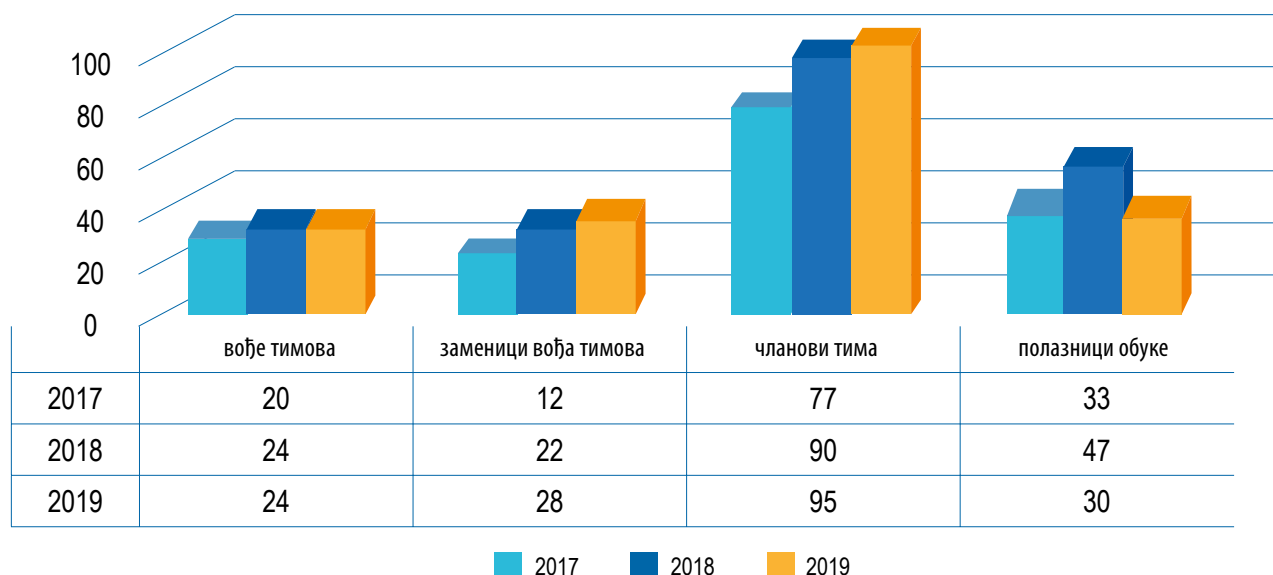
¹Почетна оцењивања, поновна оцењивања са или без проширења обима и ванредна оцењивања (врше се на локацији у одређеној години).

²Извештаји о оцењивањима, али не нужно спроведени у одређеној години.

Табела бр. 5: Активности ЕА колегијалног оцењивања

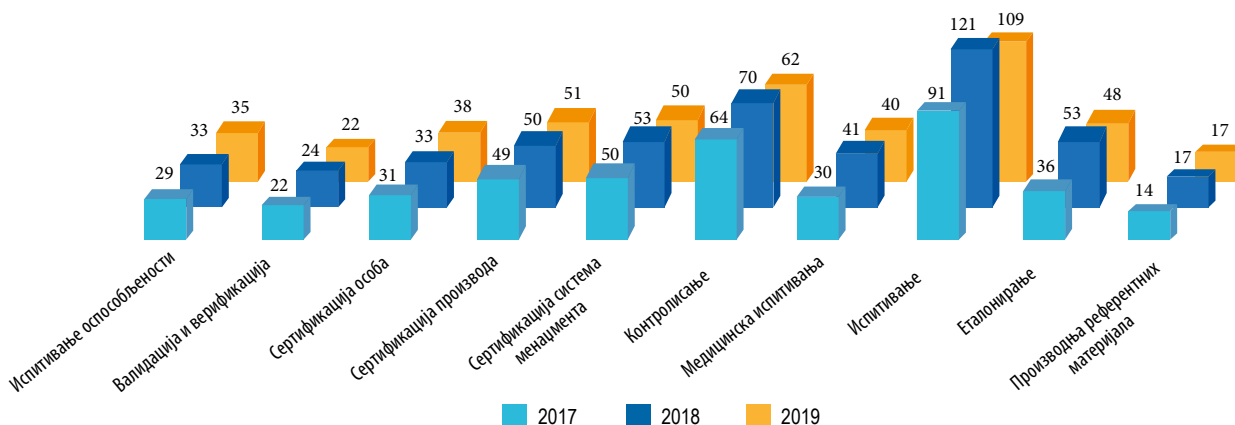
У 2019. години, тимови за оцењивање пријавили су укупно 71 неусаглашеност, 170 забринутости и 125 коментара. До краја 2019. године 8 поновљених колегијалних оцењивања и 3 ванредна оцењивања НАТ-ова је реализовано у току како би били завршени до краја 2020. године, у току које се планира још 13 колегијалних оцењивања НАТ-ова.

Број евалуатора према функцији у тиму

Број евалуатора према врсти акредитације

На слици бр. 2 приказан је број оцењивача који обухвата полазнике обуке за чланове тима, оне који су већ чланови тима, и заменике вођа тима и вође тимова који су компетентни за сваки обим, имајући у виду да један оцењивач може бити компетентан за неколико области. Табела показује да обим испитивања добија далеко већи број компетентних оцењивача.

Број евалуатора по НАТ-у

У децембру 2017. године идентификовано је да готово половина НАТ-ова има мало или нема колегијалне оцењиваче. Ти НАТ-ови су хитно контактирани како би им се могло да пошаљу кандидате на обуке за кандидате 2018. године како би се повећао број ЕА оцењивача.

Две године касније, целокупна ситуација се значајно побољшала. До краја 2019. године:

- 4 НАТ-а још увек немају евалуаторе;
- 23 НАТ-а имају од 1 до 4 евалуатора;
- 10 НАТ-ова има 5 до 8 евалуатора;
- 5 НАТ-ова има 9 до 11 евалуатора.

Проширење ЕА МЛА споразума на стандард ISO/IEC 17029

У складу са Резолуцијом IAF-а 2019-25, Генерална скупштина ЕА у новембру 2019. године је усвојила проширење ЕА МЛА споразума у оквиру нивоа 2 „Валидација и верификација“ на стандард ISO/IEC 17029: 2019 Оцењивање усаглашености - Општи захтеви за тела која спроводе активности верификације и валидације као нови стандард Нивоа 3 ЕА МЛА споразума у складу са документом EA-1/06: EA Multilateral Agreement. Criteria for signing. Policy and procedures for development.

Дана 28. новембра 2019. године одржана је радионица у вези са стандардом ISO/IEC 17029 која је окупила 40 представника НАТ-ова чланица ЕА у близини Париза. Радионицу су водиле Nathalie Saveant (COFRAC, Француска) и Stefanie Vehring (VdTUV, Немачка).

Повећана видљивост ЕА МЛА споразума

ЕА ради на томе да има знак ЕА МЛА споразума у сврху идентификације његових потписника и њихових акредитованих ТОО. Током 2019. године, Секретаријат ЕА и Комитет за комуникације и публикације (CPC) извршили су корекције на различитим варијантама самог знака са циљем унапређивања истих. Комитет је, заједно са Извршним комитетом ЕА, разрадио поруку коју тај знак треба да пренесе. Четири договорене опције знака ЕА МЛА споразума коначно су достављене Генералној скупштини ЕА у новембру 2019. године, када су чланови ЕА одлучили о његовој коначној верзији.

Извршни комитет ЕА овлашћен је да настави формалну регистрацију знака ЕА МЛА споразума. Са друге стране, Комитет за хоризонталну хармонизацију (ЕА ННС) дефинише правила за употребу знака ЕА МЛА споразума која ће бити додата документу EA-3/01: Use of Accreditation Marks and Reference to MLA Signatory Status, Употреба знака акредитације и позивање на статус потписника ЕА МЛА споразума.

Управљање транзицијама стандарда

Процес ЕА за управљање транзицијама стандарда и документима ILAC-а/IAF-а завршен је 2017. године, испуњавањем читавог комплекта правила.

Примена и праћење транзиционог периода на стандард ISO/IEC 17011

Ревидирани међународно прихваћени стандард ISO/IEC 17011: 2017 Оцењивање усаглашености - Општи захтеви за акредитациона тела која акредитују тела за оцењивање

усаглашености објављен је у новембру 2017. године. Од 1. јула 2018. године колегијална оцењивања обављају се у складу са новим стандардом.

До краја децембра 2019, ЕА МАС комитет потврдио је да је следећих 13 НАТ-ова успешно извршило транзицију са стандарда ISO/IEC 17011: 2004 на стандард ISO/IEC 17011: 2017:

- ACCREDIA, национално акредитационо тело Италије;
- ALGERAC, национално акредитационо тело Алжира;
- BELAC, национално акредитационо тело Белгије;
- CAI, национално акредитационо тело Чешке Републике;
- ENAC, национално акредитационо тело Шпаније;
- GAC, национално акредитационо тело Грузије;
- INAB, национално акредитационо тело Ирске;
- ISRAC, национално акредитационо тело Израела;
- MOLDAC, национално акредитационо тело Молдавије;
- SNAS, национално акредитационо тело Словачке;
- TUNAC, национално акредитационо тело Туниса;
- TURKAK, национално акредитационо тело Турске;
- UKAS, национално акредитационо тело Уједињеног Краљевства.

Одлуке које се тичу осталих 30 потписника ЕА МЛА споразума за показивање усклађености са захтевима новог стандарда ISO/IEC 17011 (било на локацији, или преиспитивањем докумената) биће донесене пре новембра 2020. године.

Колегијална оцењивања са потенцијалним безбедносним ризицима по оцењиваче

Радна група у оквиру Савета за мултилатералне споразуме у оквиру ЕА (ЕА МАС комитет) основана је 2017. године са циљем израде предлога на основу којих би требало да се анализирају правни аспекти везани за одговорности ЕА у погледу сигурности и безбедности оцењивача у ситуацијама када су укључени у колегијална оцењивања у земљама повишеног безбедносног ризика.

Узимајући у обзир препоруке правног саветника ЕА, и након заједничког разматрања са Извршним комитетом ЕА, Савет за мултилатералне споразуме ЕА (ЕА МАС комитет) усвојио је у октобру 2018. године нови предлог за ревизију документа EA-2/02: EA Procedure for the evaluation of a National Accreditation Body. Ревидирани документ који садржи одредбе у вези са одговарајућим одговорностима ЕА и НАТ-ова за колегијалне оцењиваче који врше колегијална оцењивања у (трећим) земљама где постоје безбедносни проблеми објављен је у јулу 2019. године.

Сарадња са IAF-ом/ILAC-ом: колегијално оцењивање ЕА

ЕА МЛА споразум признале су и ILAC и IAF и обухваћен је њиховим одговарајућим споразумима. Конкретно, извештај о испитивању или сертификат, издат од стране тела за оцењивање усаглашености (ТОУ) кога је акредитовала потписница ЕА МЛА споразума признају потписници ILAC MRA (Споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ILAC-а) и IAF MRA (Споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру IAF-а) споразума. ЕА МЛА споразум делује као глобални пасош за трговину.

Проширење ЕА МРА споразума на РТ провајдере

Након успешног оцењивања извршеног 2017. године, формална одлука о колегијалном оцењивању ЕА од стране ILAC-а за проширивање њеног статуса потписнице ILAC MRA споразума на акредитацију провајдера за испитивање оспособљености у складу са стандардом ISO/IEC 17043 донета је у мају 2019. године. Сходно томе, ЕА је сада призната од стране ILAC-а као прво регионално тело за сарадњу које је члан ILAC MRA споразума за акредитацију провајдера за испитивање оспособљености (РТ) у складу са стандардом ISO/IEC 17043.

До краја 2019. године 19 националних акредитационих тела чланица ЕА је потписало ILAC MRA споразум за провајдере за испитивање оспособљености (РТ).

КОМИТЕТ ЗА КОМУНИКАЦИЈЕ И ПУБЛИКАЦИЈЕ ЕА

Акредитација која подржава привреду

Комитет за комуникације и публикације ЕА (СРС) је форум за размену информација и искустава у вези са питањима комуникације која су важна за чланице и заинтересоване стране ЕА.

СРС комитет је одржао састанке у Загребу (Хрватска) 13. и 14. марта 2019. године, а у Софији (Бугарска) 18. и 19. септембра 2019. године.

У току 2019. године СРС комитет је почео да позива националне заинтересоване стране на своје састанке. Сврха тога је ојачавање односа између националних акредитационих тела, ЕА и заинтересованих страна на националном и међународном нивоу. Током сваког од састанака СРС комитета а у току 2019. године, националне заинтересоване стране (нпр. две организације у Хрватској - Консар и ТРК Завод - и три у Бугарској - СТЕС, EUROTEST Control, LOT Consult) представиле су своје активности, предности акредитације и изазове са којима се понекад суочавају.

За неколико њих акредитација је значајна помоћ у њиховом развоју

пословања, али и за изградњу и подржавање тимског рада, самопоуздања и сталног унапређења које акредитација захтева. То је камен темељац њиховог развоја и то им омогућава да се такмиче са већим компанијама широм Европе. Заинтересоване стране као и њихови клијенти акредитацију наводе као доказ квалитета и поузданости, непристрасности и поверљивости.

С друге стране, неколико заинтересованих страна је такође нагласило непоштену конкуренцију између акредитованих и неакредитованих лабораторија, засновану на фалсификовању сертификата, погрешном тумачењу тога шта је акредитација у неколико земаља, а понекад и временском раздобљу које је потребно да се прође кроз процес акредитације и недостатку оцењивача и техничких стручњака који су на располагању НАТ-овима.

Хрватска акредитацијска агенција (НАА) као и Бугарска служба за акредитацију (BAS), домаћини састанка СРС комитета 2019. године, известиле су да су упознате са тим забринутостима и да предузимају мере како би побољшале ситуацију. То такође по-

Проширење ЕА МРА споразума на произвођаче референтних материјала

Пријаву ЕА ILAC-у за проширивање статуса потписника ЕА као препознатог региона за обим „Произвођачи референтних материјала - ISO 17034“ како је договорено на Генералној скупштини ЕА у мају 2017. године, прихватио је ILAC Arrangement Management Committee (AMC) у јануару 2018. године.

Проширење обима RMP-а обухваћено је ILAC-ом током поновног колегијалног оцењивања ЕА 2018. и 2019. године.

Поновно оцењивање ЕА од стране IAF-а/ILAC-а

Поновно оцењивање ЕА од стране IAF-а/ILAC-а, које укључује проширење обима за произвођаче референтних материјала (RMP), започело је активностима осведочења у INAB-у, националном акредитационом телу Ирске и ACCREDIA-ји, националном акредитационом телу Италије, 2018. године. Тим IAF-а/ILAC-а је наставио са поновним оцењивањем посеђивањем Секретаријата ЕА у децембру 2018. године. Поновно оцењивање је окончано у мају 2019. године, када је процес доношења одлука ЕА МАС комитета коначно оцењен током његовог састанка.

Исход поновног оцењивања од стране IAF-а/ILAC-а је позитиван: није било неусаглашености и само једна забринутост која је на оцењивању утврђена је отклоњена. Извештај о поновном оцењивању ЕА се још увек преиспитује на нивоу IAF-а/ILAC-а.

тврђује сталну потребу ЕА да настави са развијањем алата и материјала за промоцију акредитације на националном и међународном нивоу. СРС комитет бавио се следећим темама:

- дизајном будућег знака ЕА МЛА;
- организацијом комуникација и радионица маркетинга;
- ревизијом докумената (можете их видети на 14. страни Извештаја ЕА за 2019. годину).

Председавајућа СРС комитета је Лусуна Olborska из националног акредитационог тела Пољске, РСА док је потпредседавајућа Francesca Nizzero из Акредитационог тела Италије (ACCREDIA).

Секретар СРС комитета је Amandine Combe.

КОМИТЕТ ЗА ХОРИЗОНТАЛНУ ХАРМОНИЗАЦИЈУ ЕА (ЕА ННС)

Комитет за хоризонталну хармонизацију ЕА (ЕА ННС) бави се хоризонталним техничким питањима у вези са применом општих услова акредитације за различите врсте тела за оцењивање усаглашености, оцењивањем нотификованих/именованих тела и процесом за оцењивање шема за оцењивање усаглашености од стране националних акредитационих тела ЕА.

ЕА ННС комитет је одржао састанке у Бриселу (Белгија) 12. и 13. марта 2019. и 17. и 18. септембра 2019. године.

У току 2019. године ЕА ННС управљао је неколицином пројеката који за циљ имају побољшање хармонизације активности чланица ЕА у области акредитације тако што ће предузимати заједничке напоре да се ревидира и/или развије пет докумената ЕА које би требало да користе акредитациона тела чланице ЕА. Ових пет Радних група (TFGs) основане су 2018. године и током 2019. године биле су ангажоване у великој мери. Питања којима се баве су:

- односи са телима за оцењивање усаглашености и оцењивање шема за оцењивање усаглашености
 - дошло је до нових помака у области шема за оцењивање усаглашености у приватном власништву (нпр. шеме постају засебни под-обими IAF-a), што је довело до тога да ЕА ННС комитет покрене ревизију документа ЕА-1/22 ЕА Procedure and Criteria For the Evaluation of Conformity Assessment Schemes by EA Accreditation Body Members.
- Хармонизација пракси акредитације у сврху именовања
 - ЕА документ ЕА-2/17 о акредитацији у сврху именовања ревидиран је како би био јаснији, разумљивији и лакши за примену у односу на садашњу верзију, а како би се побољшала употреба такозваног „најпожељнијег стандарда“ што доводи до још једнаких услова у различитим државама чланицама. Између осталог, документ ЕА-2/17 се бави посебним аспектима Уредбе о грађевинским пројектима (CPR) која не одређује усклађеност већ постојаност или непроменљивост перформансе. Она користи то што су хармонизовани стандарди обавезни и уместо модула примењује систем AVCP. Оцењивање и Верификација Постојаности Перформансе (AVCP) је хармонизовани систем који дефинише како оцењивати производе

и контролисати постојаност резултата оцењивања. Овај систем чува поузданост и тачност изјаве о перформанси.

- Промоција ЕА MLA споразума и повећање видљивости акредитованих резултата и предности акредитације
 - да би се побољшала видљивост на тржишту и могло наручиоцима да изаберу акредитоване услуге или производе, документ ЕА-3/01 ЕА Conditions for the use of Accreditation Symbols, Logos and other claims of accreditation and reference to the EA MLA Signatory status је био ревидиран. Радна група која се тиме бави тренутно ради на допуни правила за употребу будућег ЕА MLA знака од стране акредитационих тела и њихових клијената.
- примена хармонизованог приступа у вези са новом верзијом стандарда ISO/IEC 17011 Оцењивање усаглашености — Општи захтеви за акредитациона тела која акредитују тела за оцењивање усаглашености
 - с обзиром да нова верзија стандарда ISO/IEC 17011, уводи примену система менаџмента ризиком, документ ЕА-2/19 INF List of risks for accreditation processes and operation of national accreditation bodies, Листа ризика за поступак акредитације и рад националних акредитационих тела, помоћи ће НАТ-овима да на хармонизован начин приступе овом процесу.

ЕА ННС комитет бавио се и следећим питањима:

- смерницама за избор стандарда за оцењивање усаглашености између EN ISO/IEC 17021-1 (сертификација система менаџмента) и EN ISO/IEC 17065 (сертификација производа);
 - радионицама на тему „Приступ заснован на ризику“ и „Оцењивања са удаљености“ у вези са новим стандардом ISO/IEC 17011;
 - новом шемом:
 - Агенти и посредници у власништву британског Конзорцијума за малопродају према захтевима за тела која сертифицију производе, процесе и услуге.
- Председавајући ЕА ННС комитета је Gabriel Zrenner из националног акредитационог тела Немачке, DAkks, док је потпредседавајући Sjaak Hendriks из националног акредитационог тела Холандије, RvA.
- Секретар ЕА ННС комитета је Samantha Haddar.

КОМИТЕТ ЗА КОНТРОЛНА ТЕЛА ЕА (ЕА IC)

ЕА IC комитет је форум за дискусију о свим питањима која се тичу акредитације тела за оцењивање усаглашености која обављају активности контролисања.

ЕА IC комитет је одржао састанке у Ослу (Норвешка) 12. марта 2019. године и у Берлину (Немачка) 5. и 6. септембра 2019. године.

ЕА IC комитет израдио је Листу најчешће постављаних питања (FAQs) како би побољшао и олакшао хармонизацију пракси међу националним акредитационим телима члановима ЕА у акредитацији контролних тела.

IC Review Group анализира и даје прелиминарне одговоре на свако питање које су поставили други чланови ЕА IC-а између састанака, а затим припрема предлог за нацрт одговора који ће бити представљен ради расправе и препорука током састанка.

Конечни заједнички одговори договорени на састанку

затим бивају детаљно разрађени и укључују се у Листу најчешће постављаних питања ЕА IC-а пре него што буду преиспитани и формално одобрени на следећем састанку, по потреби.

Листа често постављаних питања је такође сјајан извор за чланове ЕА IC-а како би идентификовали која тема заслужује редовно преиспитивање, јер се о њима много разговара током година. На пример, најчешће коришћене речи у најчешћим питањима 2019. године су биле „независност“ и „независан“ са 75 појава и два питања која се односе на „независност“ са 37. и 38. састанка ЕА IC-а. Ово је још један доказ чињеници да овај концепт питања и одговора представља важан механизам како би се на питања НАТ-ова и њихових оцењивача отворено разговарало о проналажењу најадекватнијег одговора и хармонизованог приступа.

Комитет се бавио и техничким питањима:

- исказивањем флексибилних обима акредитације у контролисању,
- одобрењем типа аутомобила,
- применом нових технологија (нпр. дрона) у области контролисања,
- применом стандарда ISO/IEC 17020 у области истраживања места злочина (CSI).

Председавајући EA IC комитета је Rold Straub из националног акредитационог тела Швајцарске, SAS док је потпредседавајући Orbay Evrensevi из Националног акредитационог тела Турске, TURKAK.

Секретар EA IC комитета је Frédérique Laudinet.

КОМИТЕТ ЗА ЛАБОРАТОРИЈЕ EA (EA LC)

Комитет за лабораторије EA (EA LC комитет) је форум за дискусију о свим питањима која се тичу акредитације лабораторија, провајдера за испитивање оспособљености (PTP) и произвођача референтних материјала (RMP).

Комитет је одржао састанке у Паризу (Француска) од 26. до 28. марта 2019. године и у Варшави (Пољска), 24. и 26. септембра 2019. године. Главна тема била је транзиција акредитације лабораторија на ново издање стандарда EN ISO/IEC 17025: 2017.

Радионица чија је тема прелазак на ново издање стандарда EN ISO/IEC 17025: 2017 одржана је 25. септембра 2019. године након радионице под називом "Train-the-Trainer" (обука за тренере) која је одржана у Паризу почетком 2018. године.

Циљ радионице је била размена искустава у вези примене новог издања стандарда и оцењивања у транзиционом периоду. Програм је дорађен у складу са резултатима анкете која је одржана у априлу 2019. године међу члановима EA LC комитета како би се идентификовале потешкоће приликом примене стандарда EN ISO/IEC 17025: 2017. Циљ је, такође, био да се уочи било каква потенцијална потреба за документима који се одnose на одређене тачке стандарда, увек са циљем да се обезбеди хармонизован приступ акредитацији. Поред тога, активне су везе са Комитетом ILAC-а за питања акредитације и другим заинтересованим странама, попут EURAMET-а, са доприносима сваке од њих током састанка Лабораторијског комитета Европске организације за акредитацију (EA LC Комитета). Они који акредитују као и акредитоване лабораторије фокусирани су на исто: нови стандард за акредитацију!

EA LC комитет се такође бавио следећим питањима:

- проширеним подручјем примене (EXAP) стандарда и класификацијом ватрогасног испитивања;
- биобанкингом и питањима у вези с акредитацијом и оним што обухвата MLA споразум;
- везом са Европском и медитеранском организацијом за заштиту биља (EPPO) и акредитацијама у складу са Уредбом (EU) 2017/625 (заменjuje 882/2004) о службеним контролама и другим законима која тренутно регулишу контролу и спровођење правила у пољопривредно-прехрамбеном ланцу;
- Уредбом о грађевинским производима (Систем 3; пожељни стандард EN ISO/IEC 17025);
- објављивањем и ревизијом неколико докумената.

EA LC Комитет је основао следеће групе: Менаџмент групу комитета за лабораторије (LC MG), Радну групу за медицинске лабораторије (WG Health Care), Техничка мрежа за храну за људску и животињску употребу; Техничка мрежа за механичка, електро и испитивања у грађевинарству; Техничка мрежа за играчке и робу широке потрошње; Техничка мрежа за еталонирање; Техничка мрежа за животну средину и Техничка мрежа за форензику, RMP/PTP.

Треба напоменути да је на основу позитивног гласања од стране ILAC -а, прелазни период на издање стандарда ISO/IEC 17025: 2017 продужен до 1. јуна 2021. године широм света због епидемије вируса COVID-19.

Председавајући овог комитета је Laurent Vinson из националног акредитационог тела Француске, COFRAC, док је потпредседавајући Sergio Guzzi из националног акредитационог тела Италије, ACCREDIA.

Секретар је Samantha Haddar.

Обуке EA

Често се поставља питање како да се одржи снага EA MLA споразума и поступка колегијалног оцењивања. Одговор би био: сарађивањем, дељењем знања, повећањем међусобног разумевања и развијањем конзистентног приступа колегијалном оцењивању. Да би се гарантовао константан ниво компетентности и хармонизације, EA је 2019. године организовала две обуке за чланове тима, вође тима и њихове заменике. Поред обуке за чланове тима, организоване су радионице које су покривале појединачне специфичности следећих области: провајдере за испитивање оспособљености (PTP), сертификацију особа и лабораторија. Обука за заменике вођа тима, одржана је 18. и 19. јуна 2019. године, у Бриселу а за чланове тима 12. и 13. децембра 2019. године у Паризу.

Од суштинског је значаја да НАТ-ови додељују акредитацију на хармонизован начин, укључујући нове или ажуриране стандарде и обиме. То је разлог зашто је EA организовала радионицу под називом "Train-the-Trainer" тј. радионицу за обуку тренера чија је тема био стандард ISO/IEC 17029 Оцењивање усаглашености - Општи принципи и захтеви за тела за валидацију и тела за верификацију у новембру 2019. године како би помогла НАТ-овима да боље схвате захтеве и критеријуме новог стандарда и његових утицај на активности валидације и верификације. Такође је, у новембру одржана још једна обука о хармонизацији коју је организовао EA LC комитет ради изградње хармонизованог приступа захтевима у области произвођача референтних материјала. Био је то наставак радионице осмишљене на основу искуства стеченог развојем акредитације у тој области која је заснована на новом стандарду ISO 17034: 2016.

Организовани су и:

- радионица за обуку тренера о ISO/IEC стандарду 17029, одржана 28. новембра 2019. године у Паризу;
- тренинг о хармонизацији произвођача референтних материјала (RMP), одржана 13. и 14. новембар 2019. године у Паризу.

Нови потпредседавајући EA је Cecilie Laake која је 2017. године постављена за генералног директора Норвешког акредитационог тела - NA.

Извор: <https://european-accreditation.org/>

У наредном тексту представљамо вам нека од докумената ЕА која су објављена у претходном периоду.

1. Ревизије докумената ЕА-1/22 и ЕА-2/17

ЕА је 24. априла 2020. године на свом веб-сајту објавила ревизије докумената ЕА-1/22: ЕА процедура и критеријуми за оцену шема оцењивања усаглашености од стране акредитационих тела чланица ЕА и ЕА-2/17: Употреба акредитације у сврхе именовања ТОУ.

Као што је познато, од 2018. године ННС комитет ради на побољшању хармонизације активности акредитације чланова ЕА предузимајући заједнички напор да се ревидира неколико ЕА докумената који су намењени за њихову употребу.

Развој нових шема за оцењивање усаглашености у приватном власништву (нпр. шеме које постају засебни IAF-подобни) довео је, између осталог, до тога да ННС комитет објави ново издање документа **ЕА-1/22: „ЕА процедура и критеријуми за оцењивање шема за оцењивање усаглашености“**, који ступа на снагу од априла 2021. године.

Документ ЕА-1/22 објављен је 14. априла 2020. године и односи се на шеме за оцењивање усаглашености. Према дефиницијама у стандарду ISO/IEC 17000: 2004 (и ISO/IEC 17065: 2012): Шема оцењивања усаглашености (CAS) је, на пример, систем сертификације који се односи на специфициране објекте оцењивања усаглашености, на које се примењују исти специфицирани захтеви, општа правила и процедуре. „Производи“ могу бити опипљиви производи, процеси или услуге.

Примери су шеме за оцењивање усаглашености које је основао Британски малопродајни конзорцијум (BRC) у прехранбеном сектору или шема оцењивања утврђена од стране Агенције ЕУ за железнице (ERA) у железничком сектору.

Стандард ISO/IEC 17011 захтева да НАТ-ови имају успостављене процедуре за утврђивање погодности шема за оцењивање усаглашености и стандарда за потребе акредитације.

У прошлости су НАТ-ови имали различите приступе и процедуре. ЕА публикација је направљена како би они били хармонизовани. Други аспект је тај што су међународне шеме које су се спроводиле у више земаља, биле евалуиране од стране укључених НАТ-ова на различите начине. Актуелни документ ЕА-1/22 нуди власницима шема могућност да CAS буде евалуирана само једном од стране акредитационог тела „домаћина“, а да је након тога прихвате сви НАТ-ови који су чланови ЕА.

Документ ЕА-1/22 је побољшан и измењен у погледу неколико аспеката. Распоред документа је промењен како би се део текста преместио на логичније место у документу, поглавље 3 је подељено у два потпоглавља (захтеви за власнике шеме и захтеви за CAS). Осим тога, дијаграм тока је избрисан, јер није додавао никакву вредност. Додати су нови аспекти:

- бављење „старим“ шемама које су постојале пре овог новог „међународног“ приступа;
- појашње поступка промене за шеме, уведених од стране власника шеме;
- појашње поступка управљања (додатним) захтевима за НАТ-ове;

- руковање шемама које су усвојили IAF/ILAC;
- процедура у случају да „домаће акредитационо тело“ више не жели да делује као такво;
- идентификације применљивих захтева релевантних међународних стандарда за шеме акредитоване према стандарду ISO/IEC 17065.

Развој новог документа ЕА-1/22 је дуго трајао. Започет је у марту 2018. године, а IAF је истовремено радио на документима IAF MD X:20XX “Критеријуми за оцену шема за оцењивање усаглашености” (“Criteria for the evaluation of Conformity Assessment Schemes”) и ревизији документа IAF PL 3 202X “Политике и процедуре IAF MLA структуре и проширења IAF MLA обима” (“Policies and Procedures on the IAF MLA structure and expanding the IAF MLA scope”). ННС комитет је пажљиво прегледао оба нацрта документа како би се утврдило да ли постоје супротности у односу на документ ЕА-1/22. Потом су искуства подељена са другим НАТ-овима која су чланице ЕА, тако да би се, у складу са њиховим коментарима упућеним IAF-у, ускладила оба документа са документом ЕА-1/22.

Затим, у вези са хармонизацијом поступка акредитације током оцењивања у сврху именовања, објављено је ново издање документа **ЕА-2/17: „ЕА документ о акредитацији за потребе именовања“**, кога морају примењивати сва национална акредитациона тела од априла 2021. године. Ревидиран је како би био јаснији, разумљивији и лакши за примену у односу на претходну верзију, а како би се побољшала употреба такозваног „најпожељнијег стандарда“ што доводи до равноправнијих услова именовања и акредитације у различитим државама чланицама. Ова верзија документа треба да одражава посебне аспекте прописа грађевинских производа (CPR) (нпр. CPR не одређује усклађеност перформанси, већ њихову конзистентност и чини употребу хармонизованих стандарда обавезним). Коначно, ННС комитет тренутно ради на новој публикацији о спровођењу хармонизованог приступа у примени верзије стандарда SRPS ISO/IEC 17011 - Оцењивање усаглашености – Општи захтеви за акредитациона тела која акредитују тела за оцењивање усаглашености. Овај документ ће помоћи НАТ-овима да имају заједнички приступ управљању ризицима.

С обзиром да постоји око 115 прописа (уредбе и директиве) ЕУ у којима се референцира на акредитацију и оцењивање усаглашености, на вебсајту ЕА, објављен је Регистар ЕА (ЕА-INF/05) ових прописа. То показује велики значај улоге и вредности акредитације у Европи.

Како би се подржала акредитациона тела која су чланице ЕА, успостављен је свеобухватан Регистар законодавства ЕУ у вези са акредитацијом и оцењивањем усаглашености. Регистар је доступан на следећем линку:

<https://european-accreditation.org/publications/ea-inf-05/>

2. Signatories to the EA Multilateral and Bilateral Agreements (EA-INF/03:2020)

ЕА је на свом веб-сајту, 9. јуна 2020. године објавила ревидирани документ, ЕА-INF/03:2020: Потписници **ЕА MLA** и **ЕА BLA споразума**. У овом документу наглашена је сврха Мултилатералног споразума о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА (ЕА MLA) чија је улога да пружи поверење тржишту и свим

заинтересованим странама у извештаје и сертификате издате од стране тела за оцењивање усаглашености акредитованих од стране националних акредитационих тела које су потписнице овог споразума. Такође је приказан и значај билатералних споразума као и које све обиме покривају ови споразуми и која су их акредитациона тела потписала за одређене области.

Публикацију **Signatories to the EA Multilateral and Bilateral Agreements** можете преузети на следећем линку:

<https://european-accreditation.org/publications/ea-inf-03/>

Издавајмо неколико битних сегмената из овог документа:

- акредитациона тела која су пуноправне чланице ЕА и потписници ЕА МЛА споразума колегијално се оцењују чиме се доказује њихова компетентност. Посебним споразумом које потписује свако акредитационо тело које је потписник овог споразума описује се његов обим компетентности. Обими могу укључивати акредитацију лабораторија, акредитацију сертификационих или тела за верификацију и валидацију, контролних тела, RMP и РТ;
- систем колегијалног оцењивања за чланове ЕА пружа поверење да се акредитација спроводи на хармонизован и конзистентан начин широм Европе и признат је од стране Европске комисије и држава чланица ЕУ/ЕФТА-е и обавезно је да национална акредитациона тела прођу колегијално оцењивање у складу са чланом 10 Уредбе (ЕЗ) бр. 765/2008;
- придружене чланице ЕА испуњавају услове за закључивање Билатералног споразума о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА са пуноправним потписницама ЕА МЛА споразума у циљу успостављања међусобног поверења у одговарајуће системе акредитације и у акредитоване исправе о усаглашености;
- акредитациона тела призната на националном нивоу која не испуњавају услове да буду пуноправне или придружене чланице ЕА како је дефинисано у Статуту ЕА могу, под одређеним околностима, бити позвана да закључе Споразум о сарадњи са ЕА. Неки од ових Споразума о сарадњи могу се проширити на Билатералне споразуме о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА са циљем успостављања међусобног поверења у њихове системе акредитације и у акредитоване исправе о усаглашености;
- национално акредитационо тело, које је потписало Споразум о сарадњи и које је спремно да потпише Билатерални споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА са потписницима ЕА МЛА споразума, биће подвргнуто идентичном процесу колегијалног оцењивања ЕА ком се подвргавају пуноправне чланице ЕА.

Акредитациона тела која су потписале ЕА МЛА споразум у 2020. години су:

- **Национално акредитационо тело Албаније, DPA**, за област сертификације особа, 26. маја 2020. године.

Акредитациона тела која су потписале ЕА МЛА споразум у 2019. години су:

- Национално акредитационо тело Чешке Републике, CAI, за област производње референтних материјала, 9. маја 2019. године;
- **Национално акредитационо тело Немачке, DakKS**, за област производње референтних материјала, 9. маја 2019. године;
- **Национално акредитационо тело Ирске, INAB**, за област производње референтних материјала, 9. маја 2019. године;
- Национално акредитационо тело Италије, ACCREDIA за област производње референтних материјала, 9. маја 2019. године;
- Национално акредитационо тело Мађарске, NAI, за област испитивања оспособљености, 9. маја 2019. године;
- Национално акредитационо тело Словеније (Словенска акредитација), SA, за област медицинских испитивања, 9. маја 2019. године;
- Национално акредитационо тело Словачке, SNAS, за област испитивања оспособљености, 9. маја 2019. године;
- Национално акредитационо тело Турске, TURKAK, за област валидације и верификације.

Акредитациона тела која су потписале ЕА ВЛА споразум у 2020. години су:

- Национално акредитационо тело Белорусије, BSCA, за област медицинских испитивања, област контролисања и област испитивања оспособљености, 26. маја 2020. године.

Акредитациона тела која су потписале ЕА ВЛА споразум у 2019. години су:

- Национално акредитационо тело Египта, EGAC, за област испитивања оспособљености, 9. маја 2019. године;
- Национално акредитационо тело Грузије, GAC, за област медицинских испитивања, 3. октобра 2019. године.

Извор: <https://european-accreditation.org/publications/ea-inf-03/>

3. Документ List of EA Publications and International Documents EA-INF/01:2020

ЕА је на свом веб-сајту, 3. јула 2020. године објавила документ ЕА-INF/01:2020: Листа публикација и међународних докумената ЕА. У питању је списак докумената ЕА који су обавезујућег или информативног карактера у складу са класификацијом датом у документу ЕА-1/14: Процедура за израду и одобравање докумената ЕА и усвајање докумената ILAC/IAF-а. Такође ова листа садржи и списак међународних докумената које би НАТ-ови требало да примењују. Публикације ЕА су сврстане у 6 категорија и у оквиру једне категорије документа могу имати различит статус као што је приказано у табели на стр. 4 ове Листе која се може погледати на следећем линку: <https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2018/10/ea-inf-01-2.pdf>

Из поменуте табеле издавајмо категорије докумената која имају статус или обавезујућих докумената или су смернице или су информативна документа:

- процедуре;
- документа за примену од стране ТΟΥ.

Остале категорије докумената су:

- документа система менаџмента Секретаријата;
- информативни и промотивни материјали;

- документа у вези са политикама и управљањем ЕА;
- документа у вези са колегијалним оцењивањем укључујући политике и процедуре.

Комитети ЕА су као власници ових публикација одговорни за њихово писање, контролу и ревизију. Такође се ово односи и на документа која су у власништву Секретаријата ЕА.

Секретаријат ЕА одговоран је за припрему документа за објављивање на вебсајту ЕА у складу са ЕА-0/06: Формат и изглед документа ЕА и ЕА-1/14: Поступак за израду и обраду документа ЕА и усвајање документа ILAC-a/ IAF-a -Procedure for Development and Approval of EA Documents and the Adoption of ILAC/IAF Documents. На сваких 5 година Комитети преиспитују публикације за које су одговорни.

4. Документ ЕА-3/12 EA Policy for the Accreditation of Organic Production Certification

ЕА је на свом веб-сајту, објавила документ ЕА-3/12: Политика ЕА за акредитацију сертификације органске производње, коју је ревидирала радна група у оквиру ЕА СС комитета укључујући НАТ-ове која се баве акредитацијом у области органске пољопривреде, сертификациона тела и представника Генералног директората Европске Комисије (ЕК) за пољопривреду и рурални развој (DG AGRI).

Ревизију, која је започета 2018. године подстакла је замена Уредбе (ЕЗ) бр. 834/2007 која се односи на органску производњу. Њу ће заменити Уредба (ЕЗ) бр. 2018/848 1. јануара 2021. године, када ће и нови документ ЕА-3/12 ступити на снагу.

Прописи ЕК о органској производњи обухватају пољопривредне производе, укључујући аквакултуру и квас, и обухватају све фазе процеса производње, од семена до финалне прерађене хране. Правила органске производње имају за циљ промовисање заштите животне средине, одржавање биодиверзитета Европе и изградњу поверења потрошача у органске производе.

Главне измене у новој Уредби (ЕК) бр. 2018/848 су:

- детаљи правила производње,
- увођење групе оператора у ЕУ,
- (физичко) контролисање оператора сваке две године под одређеним условима,
- у земљама изван ЕУ ("third countries") - транзиција са тренутног признавања еквивалентности на признавање усклађености.

Нови документ ЕА-3/12 даје о политику ЕА за примену стандарда 17011: Оцењивање усаглашености — Општи захтеви за акредитациона тела која акредитују тела за оцењивање усаглашености у области органске производње у складу са Уредбом (ЕЗ) бр. 848/2018. ЕК су потребни сигурност и доказ да сва национална акредитациона тела у оквиру ЕА правилно разумеју овај стандард у погледу нових прописа о органској производњи.

Радна група коју је предводила колегиница Sandrine Dupin (COFRAC, Француска), размотрила је сваку промену извршену у Уредби (ЕК) бр. 848/2018, посебно о циклусу акредитације или дужини трајања у вези са анализом ризика која је извршена за шему сертификације органске производње, у циљу ажурирања процеса акредитације. Ова

радна група разматрала је повратне информације свих заинтересованих страна и покушала је да нађе нова решења која се односе нпр. на број осведочења на основу анализе ризика, алат за израчунавање трајања оцењивања и већу флексибилност како би се оцењивале локације где год да је активност релевантна и ризична.

Поред разговора са DG AGRI, радна група је, такође, хармонизовала транзициони период за акредитацију на следећи начин:

• транзиција на националном нивоу

Ради дефинисања начина оцењивања за издате акредитације пре повлачења Уредбе (ЕЗ) бр. 834/2007, свако НАТ ће, пре 1. јануара 2021. године, контактирати своје националне надлежне органе (министарства).

• транзиција између приступа еквивалентности и усклађености

Ако је сертификационо тело акредитовано за органску производњу у земљама изван ЕУ ("third countries") за признавање еквивалентности (које се односи на Уредбу (ЕЗ) бр. 1235/2008), може применити пренос своје акредитације ради признавања у сврху усаглашавања.

У овом случају, НАТ ће извршити преиспитивање документа и бар једно оцењивање на локацији пре него што додели акредитацију за усклађеност. Освдочење није обавезно за процес транзиције.

Свака акредитација додељена за тренутни приступ еквивалентности мора се одржавати до истека законског транзиционог периода нових уредби (видети испод).

• истек признавања еквивалентности

Признавање еквивалентности истиче 31. децембра 2023. године. Биће разматране посебне одредбе које ће хармонизовати праксе између НАТ-ова током овог периода.

Уколико би ЕК одлучила о неким додатним одредбама везаним за транзицију, овај аранжман би могао бити ревидиран и предат Радној групи за храну Комитета за сертификациона тела (EACC WG Food).

Да закључимо, ЕА подржава ревизију европских прописа у вези са органском производњом и путем ажурирања документа ЕА-3/12 даје НАТ-овима алате за прилагођавање свих акредитационих оцењивања сваки пут с обзиром на контекст, активност сертификационих тела и ризик од преваре коју откривају надлежни органи.

Извор: <https://european-accreditation.org/>

ИЗВЕШТАЈ СА 45. СЕДНИЦЕ ГЕНЕРАЛНЕ СКУПШТИНЕ ЕА ОДРЖАНЕ 14. МАЈА 2020. ГОДИНЕ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ

С обзиром на тренутне околности у целом свету вези са пандемијом COVID-19, одлучено је да се овога пута 45. седница Генералне скупштине ЕА одржи са удаљености односно електронским путем.

Овај онлајн састанак окупио је преко 50 учесника из 35 националних акредитационих тела, као и представнике ЕК, ЕФТА-е и председавајућег Савета ЕА, као и чланове Извршног комитета ЕА. Састанак је успешно протекао, захваљујући доброј припреми и активном доприносу учесника, претворивши овај догађај у право решење за будуће састанке ЕА. Последњих годину дана, ЕА ради на плану смањења свог утицаја на животну средину и ова ситуација показује све већу потребу за таквом стратегијом.

Управљачка структура ЕА (EA Management structure)

Једно од кључних питања Генералне скупштине био је предлог нове управљачке структуре ЕА. Разговарало се о процесу увођења нове структуре ЕА, укључујући гласање о ревидираном Старту (AoA) и Пословнику ЕА-1/17. Циљ је да нова управљачка структура ЕА ступи на снагу у јануару 2021. године.

БРЕГЗИТ

Генерална скупштина је применила члан 6 став 7 Статута и прихватила да задржи UKAS као пуноправног члана ЕА до 31. јануара 2022. године. UKAS и ЕА сарађиваће током овог транзиционог периода како би утврдили његову будућу улогу у оквиру ЕА узимајући у обзир исход трговинских преговора између ЕУ и Велике Британије. ЕА и UKAS желе да задрже активну сарадњу зарад европског тржишта и у знак поштовања према њиховој дугогодишњој сарадњи.

IAF/ILAC

Генерална скупштина је усвојила следећа документа:

- ILAC-P5:05/2019 ILAC Mutual Recognition Arrangement: Scope and Obligations, as mandatory documents for EA Members signatories to ILAC;
- ILAC-P8:03/2019 ILAC Mutual Recognition Arrangement (Arrangement): Supplementary Requirements for the Use of Accreditation Symbols and for Claims of Accreditation Status by Accredited Conformity Assessment Bodies, as mandatory documents for EA Members;
- IAF/ILAC-A1:03/2020 IAF-ILAC Multi-Lateral Mutual Recognition Arrangements (Arrangements): Requirements and Procedures for Evaluation of a Regional Group;
- AF/ILAC-A3:03/2020 IAF/ILAC Arrangements: Template report for the peer evaluation of an AB based on ISO/IEC 17011:2017;

као обавезна документа за ЕА као регионалну организацију. Представљамо вам још неке резолуције које су усвојене на овој седници Генералне скупштине:

Резолуција ЕА 2020 (45) 02

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Изврш-

ног комитета, одобрава Завршни извештај од 18. марта 2020. године о Програму рада ЕА за 2019. годину (документ EAGA (20) 05-7).

Резолуција ЕА 2020 (45) 03

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, усваја Програм рада ЕА за 2021. годину од 20. априла 2020.

Резолуција ЕА 2020 (45) 04

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета, усваја:

- Извештај статутарног ревизора о финансијском извештају за 2019. годину;
- посебни извештај статутарног ревизора о регулисаним споразумима;
- потврда статутарног ревизора о прихватљивости трошкова у вези са оперативним грантом за 2019. годину.

Резолуција ЕА 2020 (45) 05

Генерална скупштина прихватила Извештај Комитета за финансијска питања о рачунима ЕА за 2019. годину (документ EAGA (20) 05-19) и усваја одговор Извршног комитета на извештај Комитета за финансијска питања о рачунима ЕА за 2019. годину;

Резолуција ЕА 2020 (45) 06

Генерална скупштина, поступајући према препоруци Извршног комитета, одобрава финансијске рачуне за 2019. годину, укључујући Прилог 2 буџета.

Резултат од 44.918 евра, што укључује 35.084 евра додатних трошкова чланарине у складу са политиком ЕА резерви, преноси се у резерве ЕА.

Резолуција ЕА 2020 (45) 07

Генерална скупштина ослобађа од одговорности чланове Извршног комитета ЕА за политику коју су они водили током финансијске 2019. године у складу са чланом 18.5 Статута ЕА.

Резолуција ЕА 2020 (45) 08

Генерална скупштина, поступајући по препоруци Извршног комитета:

- одобрава предложени буџет ЕА за 2021. годину и висину чланарина ЕА за 2021. годину;
- даје обавезу Извршном комитету, у складу са ЕА-1/20 А: 2016, да прегледа, прилагоди и представи ревидирани буџет за 2021. годину и Програм рада за 2021. годину Генералној скупштини.

Усвајање ће се реализовати електронским гласањем ако је потребно.

Учесници су изразили задовољство протеклим састанком као и жељу да се ускоро поново уживо састану. Следећа Генерална скупштина у 2020. години биће организована такође електронски.

Чланице IAF-а НАПРЕДУЈУ КА ТОМЕ ДА БУДУ ПРИЗНАТЕ У ОКВИРУ IAF MLA СПОРАЗУМА

Чланице IAF-а настављају да напредују ка томе да буду признате у оквиру Споразума о међусобном признавању еквивалентности система акредитације (IAF MLA споразума). Од последње Генералне скупштине IAF-а одржане 28. и 30. октобра 2019. године, једно акредитационо тело (АТ) је постало потписник IAF MLA споразума, док су 43 чланице које су већ биле потписнице овог споразума оствариле проширење обима. Већина проширења била је у категорији здравља на раду и система менаџмента безбедношћу (OH&SMS), која је 30. октобра 2019. године додата овом споразуму.

Дана 9. новембра 2019. године нова потписница мултилатералног споразума (MLA) Акредитациона служба Јужноафричке развојне заједнице (SADCAS) је призната за под-обим Ниво 4: ISO/IEC 17021-3 и под-обим Ниво 5: ISO 9001, у оквиру главног обима Нивоа 3: ISO/IEC 17021-1.

Постојеће потписнице које су оствариле проширење обима обухватају три регионалне групе за акредитацију:

Дана 8. јануара 2020. године Афричка организација за акредитацију (AFRAC), призната је за под-обиме Ниво 4: ISO 50003 и ISO/IEC TS 17021-10 и под-обиме Ниво 5: ISO 50001 и ISO 45001.

Дана 5. фебруара 2020. године Европска организација за акредитацију (EA), призната је за под-обиме Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001.

Дана 20. маја 2020. године Азијско-пацифичка сарадња за акредитацију (APAC), призната је за под-обим Ниво 5: IPC-PL-11-006 25. марта 2020. године, под-обим Ниво 5: FAMI-QS сертификационе шеме 2. априла 2020. године и под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001

Акредитациона тела која су остварила проширења обима су:

- национално акредитационо тело Египта (EGAC) које је 8. јануара 2020. године признато за под-обиме Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и ISO 50003 и под-обиме Ниво 5: ISO 45001 и ISO 50001;
- национално акредитационо тело Турске (TURKAK) које је 8. јануара 2020. године признато за под-обим Ниво 4 стандарда ISO 50003 и под-обим Ниво 5: ISO 50001 и под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO

45001 дана 5. фебруара 2020. године;

- дана 5. фебруара АА Аустрија, ACCREDIA Италија, АТЦ Србија, CAI Чешка, DAkKS Немачка, DANAK Данска, EA-BAS Бугарска, ENAC Шпанија, ESYD Грчка, FINAS Финска, INAB Ирска, IPAC Португалија, LA Литванија, NAH Мађарска, RENAR Румунија, RvA Холандија, SA Словенија, SNAS Словачка, SWEDAC Шведска, UKAS Уједињено Краљевство и NAAU Украјина су признати за под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво: 5 ISO 45001;
- дана 5. фебруара 2020. године национално акредитационо тело Француске (COFRAC) признат је за под-обим Ниво5: FAMI-QS сертификационе шеме;
- дана 11. марта 2020. године национално акредитационо тело Норвешке (NA) признато је за под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001;
- дана 23. марта 2020. године национално акредитационо тело Туниса (TUNAC) признато је за под-обим Ниво 5: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001;
- дана 25. марта 2020. године Међународна служба за акредитацију (IAS) призната је за под-обим Ниво 5: IPC-PL-11-006 а 20. маја 2020. године за под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001;
- дана 2. априла 2020. године Заједнички систем акредитације Аустралије и Новог Зеланда (JAS-ANZ) признат је за под-обим Ниво 5: ISO 13485 и под-обим Ниво 5: FAMI-QS сертификациона шема;
- дана 2. априла 2020. године Акредитациони ентитет Костарике (ECA) признат је за под-обим Ниво 4: ISO/TS 22003 и под-обим Ниво 5: ISO 22000;
- дана 9. априла 2020. године национално акредитационо тело Пољске (PCA) признато је за под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 22000;
- дана 4. маја 2020. године национално акредитационо тело Републике Северне Македоније - Институт за акредитацију Републике Северне Македоније (IARNM), признат је за под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001;
- дана 20. маја 2020. године DSM Малезија, ЕМА Мексико, НКАС Хонг Конг, КАВ Република Кореја, НАВСВ Индија, НАСИ Иран, САС Сингапур, ТАФ Кинески Тајпеј признати су за под-обим Ниво 4: ISO/IEC TS 17021-10 и под-обим Ниво 5: ISO 45001.

Ново издање документа ILAC-P15:05/2020 ЗА ПРИМЕНУ СТАНДАРДА ISO/IEC 17020:2012

ILAC је објавио документ ILAC P15: 05/2020 Application of ISO/IEC 17020:2012 for the Accreditation of Inspection Bodies који је доступан на веб-сајту <https://ilac.org/publications-and-resources/ilac-policy-series/>.

Документ садржи информације за примену стандарда ISO/IEC 17020, Оцењивање усаглашености - Захтеви за рад различитих тела која обављају контролнису. Документ се користи у поступку оцењивања контролних тела од стране акредитационих тела, али и као документ који садржи информације за контролна тела, а у вези примене референтног стандарда. Рок за примену документа је новембар 2021. године.

С тим у вези, АТЦ је приредио документ АТЦ-УП42, Смернице за примену ISO/IEC 17020 који представља превод документа ILAC-P15:05/2020. Према плану активности, АТЦ ће започети са коришћењем документа у оцењивању-

ма контролних тела, почев од 1. септембра 2020. године. Смерница се може преузети на следећем линку: <https://www.ats.rs/sr/vesti/2020/07/informacija-o-dokumentu-ilac-p15-05-2020>.

Главне измене у новом издању документа ILAC P15: 05/2020 у односу на претходно издање из 2016. године односе се на: појашњење концепата, уклањање примера, додаток нових прилога, упућивање на нове технологије, узимање у обзир нових стандарда и смерница.

У овом документу се међу референтним документима наводе ново издање стандарда ISO/IEC 17025 и нове верзије докумената ILAC G24, G27 и P8.

У Табели 1 дати су преглед и ниво извршених измена у новом документу у односу на претходно издање, на основу презентације ILAC-овог Комитета за контролна тела, радне групе WG 6.

Табела 1. Приказ извршених измена у новом P15 документу у односу на претходно издање

ISO/IEC 17020	P15 2016 напомена	P15 2020 напомена	Направљена измена	Ниво измена
4.1.3	4.1.3a	4.1.3 n1	Ажурирано са посебним освртом на објашњавање термина „on an ongoing basis-стално“	Мања измена
	4.1.3b	4.1.3 n2	Контролно тело треба да опише било који свој однос или односе свог особља	Мања измена
		4.1.3 n3	Упућивање на Прилог 1 који даје пример могуће форме за анализу ризика по непристрасност	Ново
4.1.4		4.1.4 n1	Објашњење претњи и подстицаја (награђивањем) намењених контролорима и другом особљу контролног тела, којих би они требало да буду свесни	Ново
4.1.6		4.1.6 n1	Смернице о могућности да контролно тело има различите врсте независности (тип А, Б или Ц)	Ново
		4.1.6 n2	Објашњење чињенице да је усклађивање са типом А у вези са захтевима за независност типа А.1б и А.1.в бинарно (да или не), те да умањивање ризика контролним мерама није могуће за (типове независности) А.1б и А.1.в	Ново
5.1.3	5.1.3a	5.1.3 n1	Додавање референце на документ ILAC G28 за формулацију обима	Мања измена
5.1.3	5.1.4a	5.1.4 n1	Одговорности које могу да проистекну из активности контролног тела	Мања измена
		5.1.4 n2	Смернице за оцењивање „адекватности“ и фактори које је контролно тело узело у обзир приликом одређивања шта чини „адекватна средства за покривање одговорности“	Ново
5.2.2	5.2.2b	5.2.2 n2	Контролно тело треба да буде у току са најновијим развојем шема како би се одржавала његова способност	Мања измена
5.2.4	5.2.4a	5.2.4 n1	Појашњење разлога за релевантност информација о поменутом особљу	
5.2.5	5.2.5b	5.2.5 n2	Упућивање на нове технологије	Мања измена
6.1.1	6.1.1a	6.1.1 n1	Упућивање на случај када су регулатори и власници шема већ дефинисали захтеве за компетентношћу	Делимично ново
6.1.6	6.1.6a	6.1.6 n1	„Менторски период рада“ поменут у тачки б треба да укључује учешће у контролисањима на локацијама где се та контролисања обављају	Мања измена
6.1.9	6.1.9a	6.1.9 n1	Замена „позитивног исхода преиспитивања извештаја, интервјуа, симулирања контролисања и других техника за оцену перформанси“ са „позитивним резултатом праћења“	Мања измена
	6.1.9c	6.1.9 n3	Преформулисана напомена	Мања измена
6.1.11	6.1.11a		Напомена уклоњена	Уклоњено

6.1.6	6.1.6a	6.1.6 n1	„Менторски период рада“ поменут у тачки б треба да укључује учешће у контролисањима на локацијама где се та контролисања обављају	Мања измена
6.1.9	6.1.9a	6.1.9 n1	Замена „позитивног исхода преиспитивања извештаја, интервјуа, симулирања контролисања и других техника за оцену перформанси“ са „позитивним резултатом праћења“	Мања измена
	6.1.9c	6.1.9 n3	Преформулисана напомена	Мања измена
6.1.11	6.1.11a		Напомена уклоњена	Уклоњено
6.2.1	6.2.1a		Пример уклоњен	
6.2.4		6.2.4 n1	Напомена о документовању и одржавању образложења за одлуке о значају утицаја опреме на резултате контролисања	Ново
	6.2.4c		Премештено (под) тачку 6.2.6	Премештено
6.2.7	6.2.7b	6.2.7 n2	Преформулисана тачка	Мања измена
	6.2.7c		Уклоњено	Уклоњено
6.2.8	6.2.8a		Уклоњено	Уклоњено
6.2.13	6.2.13a		Уклоњено	Уклоњено
6.3.1	6.3.1a		Уклоњено	Уклоњено
6.3.4		6.3.4 n1	Напомена о компетентности подизвођача	Ново
7.1.1		7.1.1 n1	Референца на документ ILAC G27 ако контролисање укључује мерења	Ново
		7.1.1 n2	Референца на стандард ISO/IEC 17007 за развијање специфичних метода и поступака контролисања	Ново
		7.1.1 n3	Упућивање на нову технологију која је коришћена током контролисања	Ново
7.1.3		7.1.3 n2	Напомена о аспектима који захтевају пажњу ако се користе нове технологије	Ново
7.4.2	7.4.2a	7.4.2 n1	Преформулисана напомена	Мања измена
7.4.4	7.4.4a		Уклоњено	Уклоњено
8.2.1		8.2.1 n1	Политике и циљеви морају се бавити компетентношћу, непристрасношћу и конзистентним функционисањем контролног тела	Ново
8.6.4	8.6.4a	8.6.4 n1	Ажурирана напомена	Мања измена
		8.6.4 n2	Напомена о томе колико често се спроводи и шта обухвата интерна провера	Ново
Прилог А	Aa	A n1	Додата референца на 4.1.6 n1	Мања измена
	Ab		Уклоњен пример	Уклоњено
		A n2	Пружање консултација у пројектовању, производњи, снабдевању, монтажи, набавци, коришћењу или одржавању контролисаних предмета се сматра неприхватљивим утицајем на независност контролног тела	Ново
		A n3	Напомена о изузимању у складу са „регулаторним захтевом“ у документу АЗ	Ново
		Прилог 1	Могућа форма за анализу ризика по непристрасност (информативно)	Ново
		Прилог 2	Однос између непристрасности и захтева за независношћу контролног тела типа А (информативно)	Ново

На Слици 1 приказани су извори насталих промена на документу ILAC-P15:05/2020 и број различитих коментара који су добијени у фази његове припреме.

Слика 1. Извори насталих промена и број коментара

Као што се из Табеле 1 може видети, у новом издању ILAC-P15:05/2020 поред, мањих измена, има доста и потпуно нових смерница, које су у Табели 2 детаљно наведене.

Табела 2. Приказ нових смерница у документу ILAC-P15:05/2020

P15 2020 Напомена	Садржај нових смерница
4.1.3 н3	Упућивање на Прилог
4.1.4 н1	Претње и подстицаји (награђивања) контролора или другог особља контролног тела могу представљати озбиљне ризике по непристрасност. Претње и подстицаји могу да потекну унутар или ван контролног тела и могу се догодити у било ком тренутку. Контролно тело треба да документује уочене и потенцијалне ризике по непристрасност контролисања. Све особље које ради у име контролног тела требало би да буде свесно одговорности да поступа непристрасно, да у складу са тим буде укључено у мере које спроводи контролно тело како би се обезбедила непристрасност и да има могућност да документује сва питања уколико се појаве проблеми. Анализа ризика по непристрасност контролног тела треба да садржи детаље о одговорима контролног тела на такве ризике.
4.1.6 н2	Усклађивање са захтевима А.1б и А.1.в за независношћу типа А захтева јасно опредељење: да или не, што значи да делимично усклађивање са захтевима за независношћу контролног тела типа А није могуће. Стога, уколико анализа ризика по непристрасност резултира потребом за контролним мерама за свођење ризика на најмању могућу меру, усклађеност са захтевима за контролно тело типа А није могућа. Дакле, могуће је само отклањање ситуације која не задовољава захтеве за контролно тело типа А.
5.1.4 н2	Оцењивање „адекватности“ може бити засновано на споразуму између уговорних страна и на разматрању свих релевантних законских захтева или правила шеме. Контролно тело би требало да буде у стању да покаже који су фактори узети у обзир при одређивању шта чини „адекватна средства за покривање одговорности“. Акредитационо тело нема улогу да одобрава средства које је одредило контролно тело.
6.2.4 н1	Контролна тела треба да документују и одржавају образложења за одлуке о значају утицаја опреме на резултате контролисања, јер су ове одлуке критични елементи за поступак доношења наредних одлука о еталонирању и следљивости.

7.1.1 н1	Ако контролисање укључује мерења, документ ILAC G27, Guidance on measurements performed as part of an inspection process даје смернице о томе како одредити који захтеви могу бити релевантни за поступак контролисања.
7.1.1 н2	За развијање специфичних метода и поступака контролисања могу се користити смернице дате у (SRPS) ISO/IEC 17007, Оцењивање усаглашености - Упутство за израду нормативних докумената погодних за коришћење приликом оцењивања усаглашености.
7.1.1 н3	Многе методе контролисања користе људско око за обављање визуелних контролисања. Све чешће се уводе и нове технологије (нпр. беспилотне летелице/дроновци, камере, посебне наочари, информациона технологија (IT), вештачка интелигенција итд.) за употребу током контролисања. Ове технологије би могле да послуже као (делимична) замена постојећих метода контролисања (визуелна контролисања) или као потпуно нове методе контролисања. Захтеви за развој специфичних метода морају бити примењени.
7.1.3 н2	Аспекти који захтевају пажњу приликом увођења нових технологија су: <ul style="list-style-type: none"> - валидација нове или измењене методе контролисања коришћењем нове технологије. У случају (делимичне) замене постојеће методе контролисања, требало би истражити да ли је резултат контролисања једнако поуздан као резултат постојеће методе (или поузданији); - применљиви важећи законски и безбедносни захтеви (попут дозвола), законска ограничења и услови; - применљива ограничења и услови за метод контролисања када се користи нова технологија; - да ли употреба нове технологије треба да се помиње у извештају о контролисању; - да ли употреба нове технологије треба да се помиње у обиму контролисања и/или обиму акредитације.
8.2.1 н1	Политике и циљеви се морају бавити компетентношћу, непристрасношћу и конзистентним функционисањем контролног тела.
8.6.4 н2	Интерна провера је основни алат који контролно тело треба да примењује довољно учестало да прати своју способност да конзистентно испуњава захтеве стандарда ISO/IEC 17020. Када контролно тело открије проблеме који утичу на испуњење било ког захтева ISO/IEC 17020 (нпр. повећање броја жалби и приговора; незадовољавајући резултати при екстерним проверама; питања квалификације особља, итд.), требало би да размотри повећање учесталости и обимности својих интерних провера и/или њиховом проширењу на друге локације и области контролисања.
А н2	Пружање консултација у пројектовању, производњи, снабдевању, монтажи, набавци, коришћењу или одржавању контролисаних предмета се сматра неприхватљивим утицајем на независност контролног тела.
А н3	„Регулаторни захтев“ значи да је изузетак дефинисан у релевантном законодавству и/или је регулатор обезбедио јавно доступне информације према којима је овај изузетак дозвољен када се обављају активности контролисања које су регулисане на одређен начин.
Прилог 1:	Могућа форма анализе ризика по непристрасност
	<p>Према т.4.1.3 ISO/IEC 17020 од контролног тела се захтева да стално идентификује ризике по непристрасност, а према т.4.1.4 ISO/IEC 17020 контролно тело треба да покаже како отклања или своди на најмању могућу меру такве ризике. У пракси комбинација ова два захтева указује на потребу да се формира „анализа ризика по непристрасност“. Иако овај термин „анализа ризика по непристрасност“ није споменут у ISO/IEC 17020, исти се користи као прихваћен начин испуњења захтева т. т.4.1.3 и т.4.1.4 ISO/IEC 17020.</p> <p>Мере којима контролно тело показује како отклања или своди на најмању могућу меру идентификоване ризике по непристрасност у пракси често се називају „контролним мерама“. Такође ни овај термин се не спомиње у ISO/IEC 17020.</p> <p>Могућа форма анализе ризика по непристрасност приказана је у Табели 1.</p>

Односи између непристрасности и захтева за независношћу контролног тела типа А

Прилог 2:

- непристрасност (дефинисана као присуство објективности) је главни захтев,
- непристрасност контролора је присутна када контролор у свим случајевима покаже објективност у свом просуђивању,

1- Ризици који су отклоњени усклађивањем са захтевима за независношћу контролног тела типа А

- Усклађивањем са захтевима за независношћу контролног тела типа А отклоњени су ризици по непристрасност у вези са ангажовањем у активностима које могу бити у сукобу са независношћу просуђивања и интегритета а у вези са активностима контролисања;
- Захтеви за независношћу контролног тела типа А имају за циљ да повећају поверење у непристрасност и искључе само одређене ризике по непристрасност. Дакле, усклађивање са овим захтевима не отклања све ризике по непристрасност;
- Преостали ризици по непристрасност морају бити идентификовани (т. 4.1.3 ISO/IEC 17020) и отклоњени или сведени на најмању могућу меру (т. 4.1.4 ISO/IEC 17020).

2- Анализа ризика по непристрасност и контролне мере

- У пракси се идентификација потенцијалних ризика по непристрасност често назива „анализом ризика по непристрасност“; отклањање или свођење на најмању могућу меру у складу са т. 4.1.4 ISO/IEC 17020 у пракси се често назива „контролним мерама“;
- За све три врсте независности контролног тела (тип А, тип Б и тип Ц) потребна је анализа ризика по непристрасност;
- Усклађивање са захтевима А.1б и А.1в за независношћу типа А захтева јасно опредељење: да или не, што значи да делимично усклађивање са захтевима за независношћу контролног тела типа А није могуће. Стога, уколико анализа ризика по непристрасност резултира потребом за контролним мерама за свођење ризика на најмању могућу меру, усклађеност са захтевима за контролно тело типа А није могућа. Дакле, могуће је само отклањање ситуације која не задовољава захтеве за контролно тело типа А;
- Захтеви за независношћу контролног тела типа А који су дефинисани у Прилогу А, А.1г могу се испунити спровођењем контролних мера које су резултат анализе ризика;
- Оцењивање да ли контролно тело испуњава захтеве за контролно тело типа А (А.1б и А.1в) може бити сложено у неким специфичним ситуацијама (зависно од контролисаних предмета), али резултат мора дати јасан одговор: јесу или нису испуњени захтеви за независношћу;

3- Контролисани предмети

- Термин „контролисани предмети“ спомиње се у захтевима за независношћу контролног тела типа А из Прилога А.1б/в ISO/IEC 17020 и појашњава се у овом документу у т. А н1.
- Контролна тела могу да раде на тржиштима са различитим карактеристикама у погледу броја добављача/произвођача:
- тржишта на којима постоји ограничен број добављача/произвођача. На пример, лифтови, аутомобили, опрема под притиском;
- тржишта на којима постоји веома велики број добављача/произвођача. На пример, у пољопривредном и прехранбеном сектору.

Ова врста разлике у тржишној ситуацији не утиче на тумачење ISO/IEC 17020 (веза са т. А н1).

4- Тип Ц

- У неким секторима економске активности, где су потенцијални екстерни контролори у већини случајева повезани са контролисаним предметима, може бити тешко да се испуне захтеви за контролно тело типа А из Прилога А.1б/в ISO/IEC 17020; у овим случајевима, контролно тело типа Ц је алтернатива за тип А контролног тела.
- Треба имати на уму да су захтеви за непристрасност и компетентност за тип А и тип Ц контролног тела исти; разликују се само захтеви за независност.

Примери примене стандарда ISO/IEC 17020 уклоњени из претходне верзије документа ILAC P15 као резултат ове ревизије сада су доступни у одељку најчешће постављених питања Комитета за контролна тела на веб-сајту: <https://ilac.org/about-ilac/faqs/>.

Извор: <https://ilac.org/publications-and-resources/ilac-policy-series/>

Партнерство ILAC-а и IAF-а

ILAC и IAF сарађују од 2001. године како би постигли боље усклађивање својих радних програма, јер то доприноси ефикасности и ефикасности обе организације, њихових међусобних чланова и пружању вредности њиховим заинтересованим странама.

Ово је ефикасно и квалитетно успостављено партнерство које сада укључује заједничке састанке и радне задатке на нивоу менаџмента као и на нивоу MRA/MLA споразума. Примери заједничких активности ILAC-а и IAF-а укључују примену распореда истовремених састанака, објављивање заједничких докумената, како би обухватили процес колегијалног оцењивања, заједничка колегијална оцењивања, комбиновано представљање и презентацију са другим кључним међународним организацијама у оквиру инфраструктуре квалитета и издавање заједничких брошура и докумената који промовишу акредитацију и користи за трговину, регулаторе и потрошаче.

Светски дан акредитације који се одржава 9. јуна сваке године је још један пример успешне заједничке иницијативе ILAC-а и IAF-а.

Успостављање јединствене међународне организације за акредитацију

Током 19. састанка заједничке Генералне скупштине IAF-а и ILAC-а у октобру 2019. године усвојене су следеће значајне резолуције у вези са развојем овог партнерства:

- резолуција (JGA Frankfurt Resolution) 1 - Препорука за успостављање јединствене међународне организације за акредитацију (1);

Заједничка генерална скупштина усваја препоруку Заједничког извршног одбора да се успостави јединствена међународна организација за акредитацију на основу резултата „Анкете у прилог подршке Стратешким плановима IAF-а 2020 - 2025 и ILAC-а 2021 - 2025“.

- резолуција (JGA Frankfurt Resolution) 2 - Препорука за успостављање јединствене међународне организације за акредитацију (2)

Заједничка генерална скупштина усваја препоруку Заједничког извршног комитета да оснује Управни одбор, који ће подносити извештаје Заједничком извршном комитету, да води процес успостављања јединствене међународне организације за акредитацију. С тим у вези, биће ангажован извођач радова, а трошкове за пројекат подједнако ће поделити IAF и ILAC.

Као резултат ових резолуција, заједнички Управни одбор IAF-а/ILAC-а је у августу ове године припремио тендерску документацију за избор клијената који ће помоћи IAF-у и ILAC-у у успостављању јединствене међународне организације за акредитацију.

Ово је значајна фаза у развоју светског оквира акредитације!

Информатор у вези са акредитацијом за испитивање COVID-19

ILAC је на свом сајту, 06. августа 2020. године, објавио информатор који покрива кључне тачке за имиграцијске агенције и регулаторе пограничних снага на које треба обратити пажњу ако се испитивање вируса SARS-CoV-2 (COVID-19) разматра ради укључивања у протоколе прегледања путника. Информатор је доступан на веб-сајту <https://ilac.org/publications-and-resources/ilac-promotional-brochures/>.

ИЛАС је објавио на свом веб-сајту Извештај за 2019. годину који пружа информације о активностима које су спроведене у оквиру глобалног процеса колегијалног оцењивања у оквиру ИЛАС МРА споразума. Овим се показује да су и регулатори и корисници података испитивања, контролисања, програма испитивања оспособљености и референтних материјала способни да одрже поверење у акредитоване услуге потписника ИЛАС МРА споразума.

На наредним страницама издвајамо неке од важних података из поменутог Извештаја:

обим ИЛАС МРА споразума обухвата следеће шеме акредитације:

01. лабораторије за еталонирање које користе стандард ISO/IEC 17025
02. лабораторије за испитивање које користе стандард ISO/IEC 17025
03. медицинске лабораторије које користе стандард ISO/IEC 15189
04. контролна тела која користе стандард ISO/IEC 17020
05. провајдери за испитивање оспособљености (PTP) који користе стандард ISO/IEC 17043**
06. произвођачи референтних материјала (RMP) који користе стандард ISO 17034**

**ИЛАС МРА споразум је проширен у мају 2019. године на акредитацију провајдера за испитивање оспособљености у складу са стандардом ISO/IEC 17043 и произвођаче референтних материјала у складу са стандардом ISO 17034 у априлу 2020. године.

ПОТПИСНИЦИ ИЛАС МРА СПОРАЗУМА

ИЛАС МРА споразум се заснива на мултилатералним споразумима (MRA/MLA споразумима) признатих регионалних тела за акредитацију.

Акредитациона тела која су придружени чланови ИЛАС-а и потписници признатог регионалног MRA/MLA споразума аутоматски се прихватају као потписници ИЛАС МРА споразума.

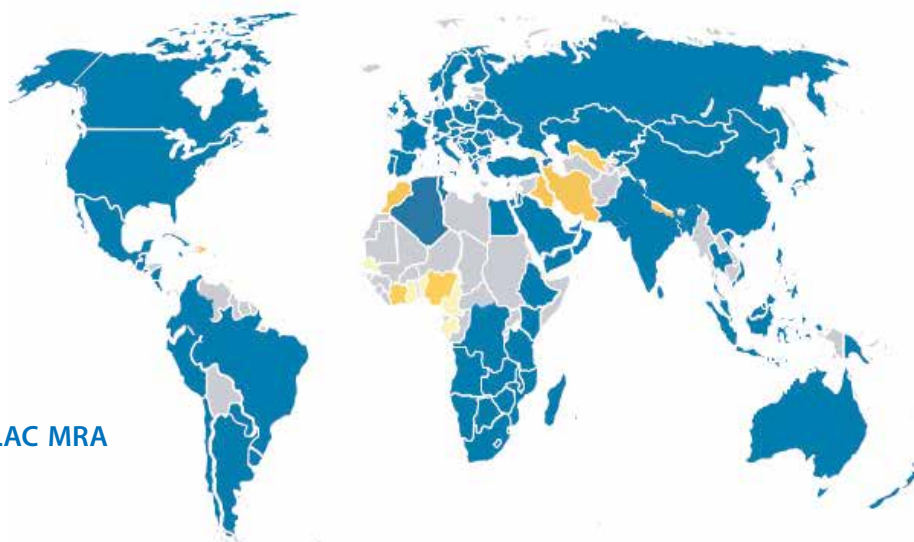
Тамо где не постоји ниједно признато регионално тело за акредитацију којег би акредитационо тело могло бити члан или када обим признавања тог тела не укључује све расположиве шеме, ИЛАС пружа могућност тим акредитационим телима да буду колегијално оцењена као несврстана акредитациона тела.

Од децембра 2019. године било је:

- 5 тела за регионалну сарадњу која су призната у оквиру ИЛАС МРА споразума - Афричка организација за акредитацију (AFRAC), Азијско-пацифичка сарадња за акредитацију (APAC), Арапска организација за акредитацију (ARAC), Европска организација за акредитацију (EA) и Међуамеричка организација за акредитацију (IAAC);
- 101 потписник који су акредитациона тела путем MRA/MLA споразума признатих тела за регионалну сарадњу из 103 државе;
- 1 несврстано акредитационо тело - Киргиски центар за Акредитацију (KCA) из Киргиске Републике.

КОГА СВЕ ОБУХВАТА ИЛАС МРА СПОРАЗУМ

- Потписнице ИЛАС МРА споразума
- Придружене чланице ИЛАС-а
- Несврстане чланице ИЛАС-а

Укупно је 102 потписнице ИЛАС МРА споразума из 104 државе.

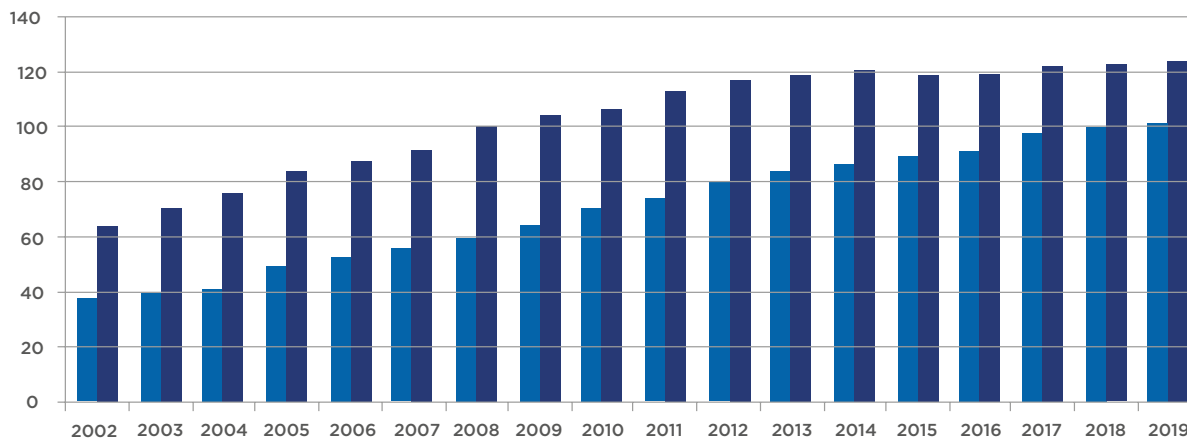
У 2019. години, било је проширење следећих регионалних споразума:

- APAC MRA споразум проширен је у октобру 2019. године на РТР;
- SANAS MRA споразум проширен је на РТР у децембру

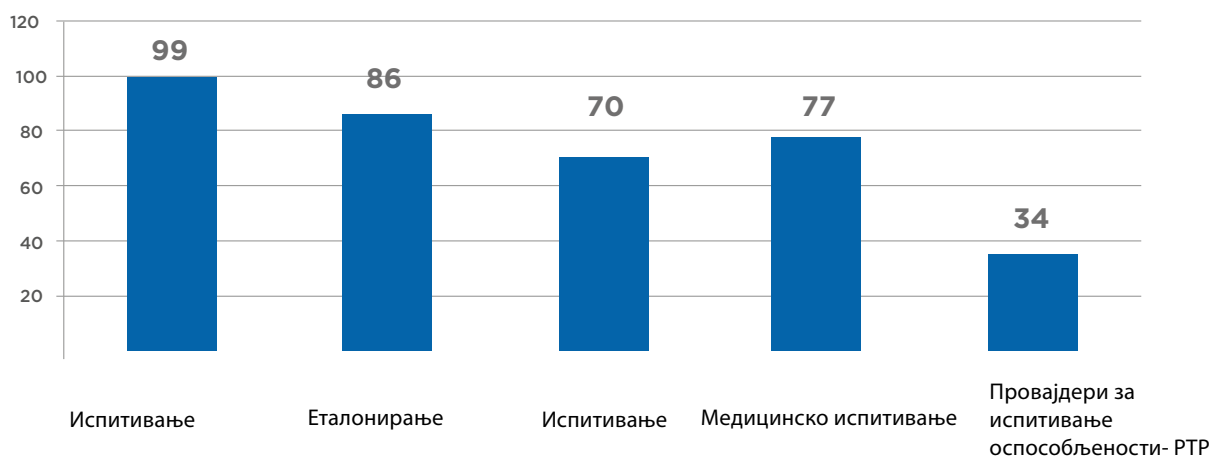
2019. године и на RMP у априлу 2020. године.

Последњих година чланство ILAC-а се константно шири географски у смислу броја акредитационих тела која су постала његови чланови. Овај глобални пораст приказан је на графикону испод и обухвата период од 2002. године до 2019. године.

УКУПАН БРОЈ АКРЕДИТАЦИОНИХ ТЕЛА

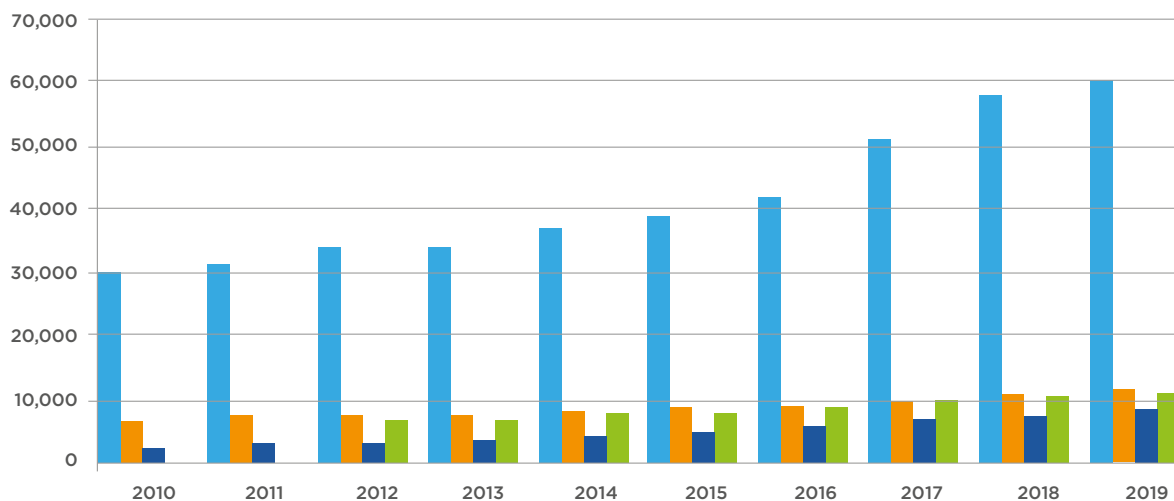

ПОТПИСНИЦИ ILAC MRA СПОРАЗУМА ПРЕМА ОБИМУ/ ДЕЦЕМБАР 2019. ГОДИНЕ

УКУПАН БРОЈ АКРЕДИТОВАНИХ ТЕЛА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ (ТОУ) 2010 – 2019

- Акредитоване лабораторије за испитивање (ISO/IEC 17025)
- Акредитоване медицинске лабораторије (ISO 15189)
- Акредитовани провајдери за испитивање способности (ISO/IEC 17043)
- Акредитоване лабораторије за еталонирање (ISO/IEC 17025)
- Акредитована контролна тела (ISO/IEC 17020)

Поред ових оцењивања које је директно спровео ILAC, призната регионална тела за акредитацију 2019. године спровела су колегијална оцењивања: • AFRAC – 5; APAC - 13 • ARAC - 1 • EA – 16 • IAAC – 6 •

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА МЕЃУЛАБОРАТОРИЈСКОГ ПОРЕЂЕЊА (РТ ШЕМЕ) ИЗ ОБЛАСТИ МЕРНИХ ТРАНСФОРМАТОРА

Дирекција за мере и драгоцене метале (ДМДМ), је на свом вебсајту 6. августа 2020. године, објавила обавештење о покретању поступка међулабораторијског поређења (РТ шеме) из области мерних трансформатора.

Одсек за електричне величине, време и фреквенцију, планира да у наредном периоду организује међулабораторијско поређење у области мерних трансформатора:

1. еталонирање еталон напонског мерног трансформатора
Све заинтересоване лабораторије које желе да учествују у поменутом поређењу, ПТ-шеми, могу своју намеру да искажу најкасније до 1. октобра 2020. године на e-mail: office@dmdm.rs или rdereta@dmdm.rs.

Лабораторије учеснице ће сносити трошкове међулабораторијског поређења, као и трошкове транспорта предмета еталонирања. Лабораторије су у обавези да саме обезбеде транспорт еталона до наредне лабораторије учеснице, а у складу са техничким протоколом поређења.

ДМДМ ће, као пилот лабораторија, након прикупљања пријава, свим учесницама доставити технички протокол поређења.

У зависности од броја заинтересованих лабораторија, ДМДМ ће накнадно одредити датум почетка наведене активности.

Трошкови који се уплаћују на рачун ДМДМ за потребе поређења износиће 33.600,00 RSD.

Извор: <http://www.dmdm.rs/cr/Vesti.php>

Република Србија постала пуноправни члан конвенције о контроли и жигосању предмета од драгоцених метала

Конвенција о контроли и жигосању предмета од драгоцених метала са анексима I и II ступила је на снагу за Републику Србију 24. јуна 2020. године, чиме је Република Србија постала пуноправни члан ове Конвенције (може се погледати на овом линку: <https://hallmarkingconvention.org/en/members>).

Доношењем Закона о потврђивању Конвенције о контроли и жигосању предмета од драгоцених метала са анексима I и II („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 4/20) од 5. марта 2020. године, који је ступио на снагу 13. марта 2020. године, створени су предуслови за остваривање пуноправног чланства Републике Србије у Конвенцији.

Конвенција је вишестрани међународни уговор који је до данас закључила 21 држава (укључујући Р. Србију).

Пуноправно чланство Републике Србије у Конвенцији допринеће смањењу трошкова извоза предмета од драгоцених метала јер за предмете који су у Дирекцији за мере и драгоцене метале означени жигом Конвенције (ССМ-Common Control Mark) неће постојати обавеза додатног испитивања и/или жигосања у иностранству. Тиме се повећава конкурентност домаћих произвођача предмета од драгоцених метала на иностраном тржишту, што је од

посебног значаја, имајући у виду да ову делатност у Републици Србији претежно обављају микро и мала предузећа.

Пуноправно чланство Републике Србије у Конвенцији такође омогућава да се предмети од драгоцених метала који су означени жигом Конвенције и који су прописаног степена финоће, могу ставити на тржиште Републике Србије без додатног испитивања, односно жигосања.

Извор: <http://www.dmdm.rs>

Наставак активности Института за стандардизацију Србије у актуелној кризи услед пандемије

Слободно преузимање још 7 стандарда за респираторну опрему и вентилаторе

У прошлом броју Билтена АТЦ-а (билтен бр. 22), наведено је које је све националне верзије стандарда из области заштитне опреме и медицинских средстава, Институт за стандардизацију Србије (ИСС) омогућио да се бесплатно преузму у складу са одлуком Председничког комитета CEN-а и CENELEC-а.

У оквиру појачаних активности у борби против пандемије вируса COVID-19, Европски комитет за стандардизацију (CEN), у сарадњи са земљама чланицама, а на хитан захтев Европске комисије, проширио је листу бесплатно доступних стандарда за респираторну опрему и вентилаторе. Након првобитног списка од око 20 стандарда који се одnose на медицинску и заштитну опрему, представници индустрије, малих и средњих предузећа, законодавних тела и корисници сада могу без накнаде преузети још седам стандарда за респираторну опрему и вентилаторе и CWA документ који се односи на маске за заштиту лица за општу популацију.

Подсећамо, да се поред одлуке CEN-а и CENELEC-а и одлуке Међународне организације за стандардизацију (ISO), листа ових стандарда проширивала од средине марта како би се, услед повећаних потреба за овом опремом, помогло у томе да се производни погони компанија које се баве другим делатношћу привремено преусмере на овакву производњу, а да она буде у складу са европским и међународним стандардима.

Све европске стандарде из саопштења CEN-а Институт за стандардизацију Србије преузео је на националном нивоу, и то:

- SRPS EN ISO 5356-1:2015, Опрема за анестезију и респираторна опрема — Конични конектори — Део 1: Конуси и прикључци (EN ISO 5356-1:2015, IDT);
- SRPS EN ISO 10651-4:2011, Плућни вентилатори — Део 4: Посебни захтеви за апарате за оживљавање, којим управља оператер (EN ISO 10651-4:2009, IDT);
- SRPS EN ISO 17510:2020, Медицинска средства – Терапија дисања при застоју дисања (апнеје) за време спавања – Маске и додатни прибор за примену (EN ISO 17510:2020, IDT);
- SRPS EN ISO 18082:2015, Опрема за анестезију и респираторна опрема — Димензије НИСТ конектора за медицинске гасове под ниским притиском (EN ISO 18082:2014, IDT) и SRPS EN ISO 18082:2015/A1:2017, Опрема за анестезију и респираторна опрема – Димензије НИСТ конектора за медицинске гасове под ниским притиском – Измена 1 (EN ISO 18082:2014/A1:2017, IDT);
- SRPS EN ISO 80601-2-12:2020, Медицинска електрична опрема – Део 2-12: Посебни захтеви за основну безбедност и битне перформансе вентилатора са посебним одржавањем (EN ISO 80601-2-12:2020, IDT);
- SRPS EN ISO 80601-2-79:2019, Медицинска електрична опрема – Део 2-79: Посебни захтеви за основну безбедност и битне перформансе опреме за вентилаторну подршку у случају поремећаја дисања (EN ISO 80601-2-79:2018, IDT);
- SRPS EN ISO 80601-2-80:2019, Медицинска електрична опрема – Део 2-80: Посебни захтеви за основну безбедност и битне перформансе опреме за вентилаторну подршку

у случају вентилаторне инсуфицијенције (EN ISO 80601-2-80:2018, IDT).

Такође, Административни одбор CEN-а затражио је од својих чланица да до даљег обезбеде и слободан приступ документу CWA 17553, Маске за заштиту лица намењене општој популацији – Упутство за минималне захтеве, методе испитивања и употребу. Овај документ је резултат CEN радионице „Одговор на COVID-19 – Прекривачи лица (маске) у заједници.“

Сви наведени документи могу се преузети на следећем линку:

https://iss.rs/sr_Cyrl/covid-19-free-download-of-standards_p896.html односно у одељку сајта Стандардизација – Covid-19 – Слободно преузимање стандарда.

У већини европских земаља заштитне маске намењене за општу популацију, које често нису обухваћене прописима о личној заштитној опреми и медицинским производима, постале су главни елемент националних стратегија за поступно укидање мера изолације. Стога је Европска комисија препознала хитну потребу за уједначеним и поузданим нивоом сигурности маски за лице.

С обзиром на ову потребу и како би одговорио на хитност ситуације, CEN је одлучио да припреми нацрт CWA по убрзаној процедури, под вођством AFNORA-а, француског тела за стандардизацију. CWA 17553: 2020, објављен је 17. јуна, резултат је заједничких напора чланова радионице који су поделили своје знање и израдили бесплатни документ за преузимање у складу са постојећим националним смерницама.

Ова изванредна одлука, која одражава посвећеност и одлучност CEN-а и његових чланова у помагању и подржавању напора у борби против пандемије COVID-19, надовезује се на одлуку да се бесплатно стави на располагање 11 европских стандарда за медицинске уређаје и личну заштитну опрему који се користе у контексту пандемије COVID-19.

Elena Santiago Cid, извршна директорка CEN-а и CENELEC-а, напоменула је: „Наш дугорочни циљ је смањити фрагментацију јединственог тржишта. Нови CWA је још један доказ да европска стандардизација гради поверење европских купаца и олакшава трговину унутар ЕУ.“

Извор: https://iss.rs/sr_Cyrl/free-download-of-7-standards-for-respiratory-equipment-and-ventilators_p898.html; <https://www.kvalitet.org.rs/vesti/hrvatska/3503-besplatni-dokument-cwa-17553-2020-zastitne-maske-za-lice-za-gradanstvo-upute-za-minimalne-zahtjeve-metode-ispitivanja-i-upotrebu>.

Привредна комора Србије израдила је Упутство произвођачима медицинских средстава и заштитне опреме за пласман у ЕУ

Привредна комора Србије (ПКС) је на свом веб-сајту, 29. јуна 2020. године, објавила Упутство произвођачима медицинских средстава и заштитне опреме за пласман у ЕУ. ПКС је израдила ово упутство које је општег и информативног карактера и намењено је произвођачима маски за лице и других медицинских средстава и личне заштитне опреме, ради пласмана на тржиште ЕУ, а које није намењено за решавање специфичних питања. Упутство даје инструкције произвођачима како да оцене да ли производ јесте или није за СЕ означавање.

Убацити слике неких медицинских средстава и заштитне опреме

Упутство поред инструкције произвођачима за СЕ означавање указује и зашто је важно да се на почетку планирања и пројектовања производа тачно дефинише његова сврха, функција и намена, и како пронаћи одговарајуће нотификовано тело у ЕУ.

Упутство које је припремила ПКС помаже кориснику да утврди да ли је производ медицинско средство или лична заштитна опрема, и у зависности од тога, која регулатива се на њега односи, којој класи припада, који стандарди се могу применити, који поступци оцењивања усаглашености, као и како пронаћи одговарајуће нотификовано тело у ЕУ.

Посебан одељак говори о случајевима када СЕ знак није неопходан, али и таква могућност предвиђа примену одговарајућих поступака и стандарда који су описани у овом Упутству.

Погодност овог документа је што садржи директне линкове ка одговарајућим ЕУ Директивама или Уредбама, списковима релевантних стандарда, листама тела за оцењивање усаглашености, као и тумачења како правилно спровести цео поступак припреме производа – од пројектовања и планирања производње, до израде техничког фајла, ЕУ декларације – за пласман на ЕУ тржиште.

На крају Упутства дато је 5 најважнијих питања и одговора и детаљан списак коришћених извора података и информација.

Упутство се може преузети са овог линка: <https://pks.rs/vesti/uputstvo-proizvodacima-zastitne-opreme-za-plasman-u-eu-2901>

Извор: <https://pks.rs/>

Објављен Списак српских стандарда из области ЛЗО

ТЕХНИС - ЗАКОНОДАВНЕ НОВИНЕ

У „Службеном гласнику“ број 90/2020 од 26. јуна 2020. године објављен је нови Списак српских стандарда из области личне заштитне опреме којим су преузети хармонизовани стандарди из области личне заштитне опреме са референтне листе европских хармонизованих стандарда од 18. маја 2020. године.

Правилник о личној заштитној опреми („Сл. гласник РС“, 23/2020) је праћен Списком српских стандарда из области личне заштитне опреме а последња верзија овог списка објављена је у „Сл. гласнику РС“, 90/2020 од 26. јуна 2020. године. Овај списак се редовно ажурира у складу са списком хармонизованих стандарда објављеним у Службеном листу ЕУ и усклађен је са списком стандарда са референтне листе европских хармонизованих стандарда од 18. маја 2020. године

Објављен Правилник о изменама Правилника о врстама мерила која подлежу законској контроли

У „Службеном гласнику Републике Србије“, број 93/20 од 1. јула 2020. године објављен је Правилник о изменама Правилника о врстама мерила која подлежу законској контроли, а у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 92/20 од 29. јуна 2020. године објављен је сет од 10 правилника који се односе на оверавање мерила која су саставни део одређених медицинских средстава.

На основу иницијативе Министарства здравља да се одређени медицински уређаји са функцијом мерења, уврсте у мерила која подлежу законској контроли у складу са Законом о метрологији („Службени гласник РС“, број 15/16) донет је Правилник о изменама Правилника о врстама мерила која подлежу законској контроли и сет од 10 појединачних правилника.

Правилник о изменама Правилника о врстама мерила која подлежу законској контроли објављен је у „Службеном гласнику

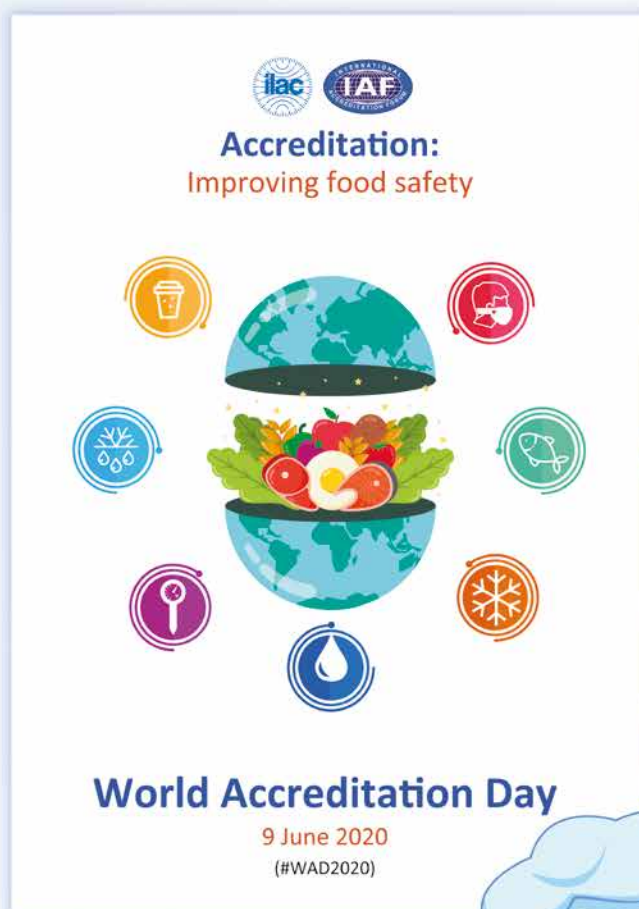
РС“, број 93/20 од 1. јула 2020. године и ступа на снагу 9. јула 2020. године.

Комплет од 10 правилника односи се на оверавање мерила која су саставни део електрокардиографа, дефибрилатора; вишефункцијских уређаја за мониторинг пацијента; инфузионих и перфузионих пумпи; дијализних апарата; неонаталних и педијатријских инкубатора и реанимационих топлих столова; ултразвучних физиотерапијских уређаја; високофреквенцијских хируршких ножева и високофреквенцијског хируршког прибора; механичких вентилатора или респиратора, и анестезиолошких система који се користе у сврху лечења, објављен је у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 92/20 од 29. јуна 2020. године.

Извор: <https://tehnis.privreda.gov.rs/sr/o-tehnisu.html>.

9. јун 2020. СВЕТСКИ ДАН АКРЕДИТАЦИЈЕ

Акредитација: УНАПРЕЂУЈЕ БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ

28. јун 2020. ДАН АКРЕДИТАЦИЈЕ у Републици Србији

АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ
Accreditation Body of Serbia

Билтен 23

АКРЕДИТАЦИОНО
ТЕЛО СРБИЈЕ
| септембар 2020. године

ISSN 2334-8194

Главни и одговорни уредник
проф. др Ацо Јанићијевић,
в.д. директора АТЦ-а
Уредник
Јасна Стојановић, заменик директора
телефон: 011/ 314 86 80
факс: 011/ 313 03 74
е-mail: jasna.stojanovic@ats.rs

Издавач: Акредитационо тело Србије
Влајковићева 3, V спрат, 11103 Београд
Адреса за слање поште:
Влајковићева 3, 11000 Београд 6, п. фак 92
Србија
Припрема: Позитив МВП ДОО
Светозара Марковића 15
11000 Београд, Србија

е-mail: office@ats.rs • www.ats.rs

Билтен Акредитационог тела Србије се од броја 15-19 објављивао искључиво у електронском издању.
Електронски Билтен Акредитационог тела Србије налази се на интернет порталу АТЦ-а на адреси www.ats.rs

Информације, које се налазе у овом билтену, је могуће преносити под условом да буде видно наведено да је „информација преузета из Билтена Акредитационог тела Србије“ и под условом да се поштују одредбе Закона о ауторским и сродним правима. АТЦ је национално акредитационо тело, основано од стране Републике Србије, коме су поверени послови оцењивања техничке компетентности тела за оцењивање услагашности (у складу са међународним и домаћим стандардима) која обављају услуге испитивања, укључујући и медицинска испитивања, еталонирања, сертификације, испитивања оспособљености и контролисања.